

అంబరానికి అంబానీ ఆస్తులు

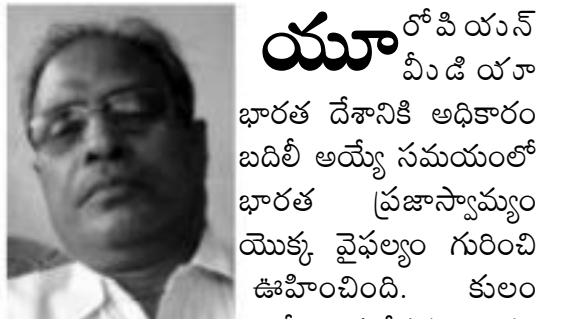
మోడీ హయాంలో రూ.4.5 లక్షల కోట్లు పెరిగిన సంపద

న్యూఢిల్లీ: భారతదేశంలో అత్యంత ధనవంతుడు రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్ అధినేత ముకేశ్ అంబానీ. కేవలం భారత దేశంలోనే కాదు అరు లక్షల కోట్ల రూపాయల సంపదతో ప్రపంచంలోనే అత్యంత ధనవంతుల జాబితాలో నాలుగో స్థానం లో నిలిచాడు. ప్రపంచంలోని అత్యంత సంపన్నులైన పది మంది జాబితాలో ముకేశ్ అంబానీకి తప్ప మరే ట్రిక్స్ దేశాలకు చెందిన వ్యాపారవేత్తకు స్థానం దొరకలేదు. ముకేశ్ అంబానీ సంపద పెరిగిన తీరు ఆశ్చర్యకరంతోపాటు గొప్పదైన విషయమే. అయితే ఈ సంపద పెరుగుదల ఎలా జరిగింది? ముకేశ్ అంబానీ పారిశ్రామిక రంగం లో సాధించిన కొత్త కొత్త అవిష్కరణ కారణంగా జరిగిందా? లేక అవినీతి, అశ్రిత పెట్టుబాదీ విధానం వల్ల జరిగిందా? గణాంకాలను చూస్తే మనకు ఇట్టే అర్థమవుతుంది. రూ.1.3 లక్షల కోట్ల మాత్రమే. కానీ ఈ ఆరేండ్లలో ఆ సంపద రూ.4.5 లక్షల కోట్లకు పైగా పెరిగి మొత్తం సంపద రూ.6 లక్షల కోట్ల దాటింది. కరోనా కారణంగా దేశ ఆర్థికావీపు క్షీణించి ప్రజల ఆదాయాలు పడిపోయి అందరూ ఇబ్బందులు పడుతుంటే ముకేశ్ అంబానీ మాత్రం గత వేది నెలల కాలంలోనే ...5

(ఫైల్)

భారత ప్రజాస్వామ్యానికి కులమే బలమా?

ప్రొ.జయప్రకాశ్ తిరుమల

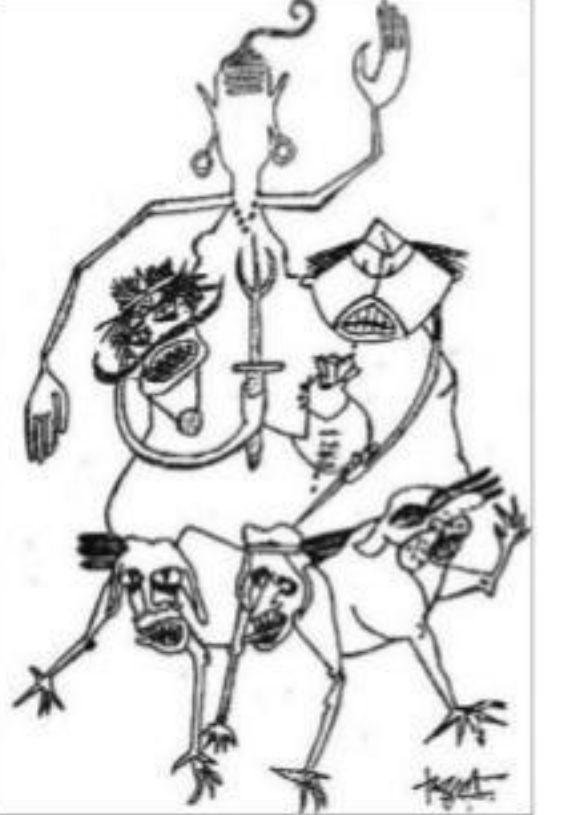
యూరోపియన్ మీడియా భారత దేశానికి అధికారం ఇబిలి అయ్యే సమయంలో భారత ప్రజాస్వామ్యం యొక్క వైఫల్యం గురించి ఊహించింది. కులం అనేది ఒక జీవన విధానం అని, వారి రోజు వారీ జీవితాన్ని కులమే నిర్ణయిస్తుందని వారి నమ్మకం. అందువలన భారతీయులు రాజకీయాలను, ఎన్నికలను సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేరని అనుకుంది. 1952 ఎన్నికల్లో పోలింగ్ బూత్ ల వద్ద పాము ఆకారంలో నిలబడిన ఓటర్లు గమనించిన బీబీసీ ఇతిర్థ్యహించింది. “మన పాలనా” సంచేస ప్రజాప్రతినిధుల ఎన్నికల్లో పార్టీల్ను ప్రజానీకానికి చేరింది. నాయకులు ఉన్నత సాంప్రదాయ కులాల నుంచి వచ్చారు. తక్కువ కులాలకు చెందిన ఓటర్లు వినయంగా తమ నాయకులను అనుసరించారు. కులం సుదీర్ఘ కాలంగా మనగలుగుతూ వస్తున్న వ్యవస్థలో ఒకటి. అందువల్ల ప్రజలు దౌతరల వ్యవస్థలో తాము ఉన్న స్థానాన్ని బట్టి తమ ఆలోచనలను శ్రుతి చేసుకున్నారు. కింది కులాలకు చెందిన ఓటర్లు ఎన్నికల్లో తమ స్థానంలో ఉన్న పెద్ద మనుషులు చెప్పిన విధంగా నడుచుకునే వారు. ఆ విధంగా కులం అనేది భారత ప్రజాస్వామ్యానికి ఒక పునాది అయింది.

బ్రిటిష్ పాలనా కాలంలో కులాన్ని భావజాల వ్యక్తీరణగా సక్రమ వ్యవస్థీకరణ చేసి దాని మార్గ నిర్దేశాన్ని చూర్చారు. భారతీయ సమాజంలో చొరబడిందనుక సాంప్రదాయ మేధావులైన బ్రాహ్మణులు వలసవాదులకు అవసరం. కాబట్టి వారు వలస పాలనా యంత్రాంగంలో నియమితులయ్యారు. మేము కూడా బ్రాహ్మణుల లాగా “మంచి కులానికి” చెందిన వారమని వైఖరులు,బ్రాహ్మణులతో పోటీ పడ్డారు. అంటే మంచి మంచి స్థానాలు పొందిన వారంతా “మంచి కులాలకు” చెందినట్లు, మిగిలిన వారు తక్కువ కులాలకు చెందిన వారు అయ్యారు. శూద్రులు లాంటి ఇతరులు అనాగరికులని, దుష్ట స్వభావం కలిగిన వారని, స్థిర నివాసాలు లేని వారు దొంగలుగా, దోపిడీ దారులు, నేర చరిత్ర ఉన్న జాతి వారని అనుకున్నారు. కులం గురించి ఉన్న ఈ భావనలే బ్రిటిష్ పాలనకు పునాదిగా మారాయి.

వలస వాదుల సీబియం, వలస వాద మనస్తత్వంతో ఉండి, బ్రిటిష్ వారికి అనుకూలంగా ఉంటూ వారిని ప్రగతిశీల శక్తులుగా చూశారు. వారి అభిప్రాయంలో, వెనుకబాటుతనానికి గర్హగా ఉన్న భారతదేశాన్ని సంస్కరించాల్సిన అవసరం ఉంది. బ్రిటిష్వారు కింద ఉన్న సంస్కరణ వాదులు భారతదేశానికి ఒక గౌరవం తెచ్చేందుకు భారతీయ సమాజాన్ని సంస్కరించడం ప్రారంభించారు. వారు బ్రిటిష్ వారితో సతీసహగమనాన్ని రద్దు చేయడం,

బాల్యం వివాహాల రుద్దు చేయడం, వితంతు వివాహాలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా భారతీయ సమాజాన్ని సంస్కరించేందుకు తరచుగా కలిసేవారు. అదే విధంగా వారు కుటుంబంలోని భార్యభర్తలు చెల్లాపల్లా లేసుకుని తిరగడం, ఒకరినొకరు ‘డాబ్లింగ్’ అని పిలుచుకునే విధంగా కుటుంబంలోకి “శంగారపూరితమైన ప్రేమను” తీసుకొని వచ్చారు. వారి పర్యటణల ప్యాంట్, చొక్కా, బూట్లు, మైజారు చీర, లహంగా, బిగుత్తిన జాకెట్ కు మారింది. ఈ మార్పు కేవలం బ్రిటిష్ వారికి సన్నిహితంగా ఉండే భారతీయ సమాజంలోని ఉపరితలంపై ఉన్న వారిలో వచ్చింది. ఆ విధంగా తక్కువ కులాలకు చెందిన వారు అదే వెనుకబాటుతనంతో ఉన్న వారిగానే మిగిలిపోయారు.

బ్రిటిష్ వారితో ఇంగ్లీష్ మాట్లాడగలిగే వారు కావడం వల్ల ఇంగ్లీష్ సాహిత్య పండితులు

“మేధావి వర్గం”గా ఉన్నారు. ఇంగ్లీష్ మాట్లాడే భారతీయులు అందరు మొదటి భారతీయ మేధావులు అయ్యారు. ఇంగ్లీష్ మాట్లాడని బ్రాహ్మణులు కూడా వట్టి పండితులుగానే మిగిలారు. కింది కులాలకు చెందిన వారు ఇంకా వట్టి దారులుగా ఉన్నారు. మేధావి వర్గంలో కొందరు భారత దేశంలో జాతీయతా భావాలను పెంపొందించుకొని రాజకీయాల వైపు మరచినారు. వారంతా జాతీయతా భావాలు ఉన్న మేధావి వర్గానికి చెందిన వారు. అక్షరకంపైన విషయం ఏమిటంటే వారు భారతదేశాన్ని ఒకే ప్రజలకు చెందిన జాతీని గుర్తించారు. వారిదృష్టిలో కులం అనేది అసాధారణమైనదనీ, అందుకే భారతీయులంతా ఒక్కటే అని అంటారు. అంటరాని తనం ఒక నేరం అని వారు ప్రకటించారు. దేశ ప్రయోజనాల కోసం అందరూ ఒక్కటే అని, ప్రతీ భారతా ప్రజా సమూహ పరిధిలోకి వస్తారు. కానీ వారి స్వంత విషయాలలో మాత్రం వారి కులాలకు చెందిన వారినే వివాహం చేసుకున్నారు. వారి ఆడ పిల్లలను

చదువుకోవడానికి ఇతర పిల్లలతో పాటు ప్రభుత్వ పాఠశాలకు పంపడం. ఉన్నత కులాలకు చెందిన వారి పిల్లలు తరగతి గదుల్లో ఉండి చదువుకుంటే తక్కువ కులాలకు చెందిన వారి పిల్లలు తరగతి గది బయట కూర్చుని పాఠాలు విన్నారు. జాతీయవాదం పేరుతో, స్వాతంత్ర్యం పేరుతో కులాలు సవాళ్ళను ఎదుర్కొవాల్సి వచ్చింది, కానీ అంతర్గతంగా మేధావి వర్గం మాత్రం కులాల నిర్మూలనను నిలబడేంతగా అందరేకం. గమనిస్తే జాతీయ రాజకీయల్లో భంగి కాటనిల్లో వారిని ఐక్యం చేసేందుకు వారితో పాటు కలిసి జీవించిన గాంధీజీ తాగుతూ ఉన్న అయిన తనను కొడుకు ఒక ముస్లిం మహిళను వివాహ మాడడాన్ని వ్యతిరేకించారు. ఫిరోజ్ తో ఇందిరాగాంధీ వివాహాన్ని నెహ్రూ వ్యతిరేకించాడు. ఇందిరాగాంధీకి ఆమె వివాహాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ వేల కొద్ది బిల్లిగ్రిమిలు వంపడం ద్వారా కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన బ్రాహ్మణ మేధావి వర్గం తమ నిరసనను వ్యక్తం చేశారు.

ఆధునిక మేధావులకు, జాతీయతా భావాలు కలిగిన నాయకులకు రెండు ముఖాలు ఉన్నాయి. బయటికి కనిపించేది స్వాతంత్ర్యం కోసం కాగా, అంతర్ముఖంగా భారత దేశంలో కుల వ్యవస్థను కొనసాగించడం. జాతీయతా భావం కుల సంస్కరిని తీసుకొని వచ్చినప్పటికీ, బ్రిటిష్ వారికి, ప్రపంచానికి మాత్రం అందరూ ఐక్యంగా ఉన్నట్లే కనిపించారు. జాతీయతావాద భారత దేశం ఒక కుల భారత దేశం, కానీ ప్రగతిశీల భారత దేశమే స్వాతంత్ర్యం సాధించి బ్రిటిష్ పాలన నుంచి భారతీయులకు స్వేచ్ఛను కల్పించింది. అది ఎన్నికల ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను సాధించింది. బ్రాహ్మణ్యేతర ఉద్యమాలు, అణగారిన వర్గాల ఉద్యమాలు, పెదవ్యాల్లి కులాల ఉద్యమాలు కూడా 1930 చివరి కాలంలో, 1940ల్లో కాంగ్రెస్ జాతీయవాదంలో కలిశాయి, ఆ విధంగా వారు కూడా జాతీయోద్యమంలో భాగస్వాములు అయ్యారు.కింది కులాల వారు కూడా కుల రాజకీయ నాయకులను ప్రోత్సహించారు. కులాలు ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో తీసుకుని వచ్చారు. స్వాతంత్ర్య సముద్రావళ ఒక చారిత్రిక అనర్థత (కులం) పై పెద్దగా దట్ట సారింప లేదు. చారిత్రికంగా తిరిగి పుంజుకున్న కులాలే భారత దేశ స్వాతంత్ర్యానికి పునాది అయింది. స్వాతంత్ర్య సాధనకు కులం నిర్మాణం ఎజెండాను ముందుకు తీసుకొని పోవడం సాధ్యం కాలేదు. ఇది చారిత్రికంగా వారసత్వంగా వచ్చిన వ్యవస్థలో ఒకటి. చరిత్ర దానిని వదిలివేసే విధంగా పరిణితి చెందాల్సి ఉంది. జాతి సమానత్వ భావనను, సామాజిక న్యాయం నియమాలను అంగీకరించింది. జాతి అంటే అన్ని భాషల, మతాల, కుల సమూహాల సన్నిధితమైన జీవితం. సామాజిక న్యాయ భావన రాజ్యానికి నిర్మాతల గొప్ప అవిష్కరణ. అందుకే మన రాజ్యాంగం ప్రత్యేకమైనది. అది భారతీయులంతా ఒక్కటే అని ప్రకటించింది,

కానీ ఇతరులతో సమానమైన స్థితి వచ్చేంతవరకు కొంత మంది ప్రజలను ఎన్ని, ఎక్కి, ఓపీసిలుగా గుర్తించింది. అసక్తికరమైన విషయమేమిటంటే, రాజ్యాంగం రిజర్వేషన్ కేటగిరీలో ఉన్న వ్యక్తులకు తప్ప మిగిలిన వారికి కుల భవీకరణ పత్రాలు ఇచ్చే అధికారం రాజ్యానికి ఇవ్వలేదు. కాబట్టి రాజ్యాంగం దృష్టిలో భారతదేశంలో కులం అనేది లేదు.

ఆధిపత్యమే, ప్రజాస్వామ్యం ఏ కుల సమూహం పాత్ర మిమిది అనిరిద్దించే నిర్ణయం చేస్తుంది. రాజకీయ సార్వభౌమ ఆక్రమించిన ఆధిపత్య కులాలే, కులాల ఆధారంగా అధికారం చేజిక్కించుకునే ఏర్పాట్లు చేశాయి. నిమ్మ కులాలకు చెందిన కింది స్థాయి రాజకీయ నాయకులను రాజకీయ స్థానాలలో సర్దుబాటు చేశారు. ఉదాహరణకు, అంజెప్పర్లను రాజకీయాలలో లేకుండా చేశారు, కానీ అతని ఆప్తులు, ఆప్తులయిన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ఉన్నారు. నిమ్మ కులస్థులు కేవలం తమకు ఓటు వాళ్ళు, కలిగి ఉండి స్థితిని అంగీకరించారు. ఎన్నికల సమయంలో వారు కుల సమూహాలుగా బేరపూడే పరిస్థితులను కల్పించారు.

సాంప్రదాయ బద్ధంగా కులం నిమ్మ కులస్థుల ఇంటి పేరుగా ఉంటుంది. ఇప్పుడు నిమ్మ కులస్థులు తమ కులాలను, పై కులాలను అనుసరిస్తూ, వారితో తెలుసుకునే విధంగా ‘పేర్ల చివర ఉన్న పదాలను ఉపయోగిస్తూ సున్నితమైన విషయంగా చూస్తున్నారు. ఉదాహరణకు, మాదిగ పుల్లయ్య, పుల్లయ్య మోదిగ అయ్యాడు. నాయకుల పేరుకు చివర ఉండే “మాదిగ” అనే పదం బ్రాహ్మణ సాంప్రదాయానికి వ్యతిరేకం కాదు, కూడా రాజకీయ వ్యతిరేకం కాదు, కానీ ఇతర కులాల వెలిచేతకు “నాయకులకు” వట్టి గతంగా లాభసాధిగా ఉంటుంది. కొంత మంది వెనుకబడిన కులాలకు చెందిన వారు తమ కంటే తక్కువ కులానికి చెందిన వారితో ఉన్న తోడూ చూసేందుకు పేరు చివర కులాలను జోడిస్తున్నారు తప్ప వారి మొత్తం బీసీ కులాలను బలోపేతం చేసేందుకు కాదు.

రాజకీయ బలం, పాలనాధికారాన్ని అందించిన సంస్కృతి కరణ ద్వారా పేరు చివర ఉండే రెడ్డి, చౌదరి అనే పదాలు వారికి గర్వింపు ఇవ్వాలు. కింది స్థాయిలో ఇతర కులాలను అనుసరించే విధానం వారిలో అనైక్యత కు కారణభూతమైన వర్గీకరణ కు దారి తీసింది. ఎన్నికల సమయంలో వారి రాజకీయ అవతారాలను చూస్తే, పోటీ చేసే అభ్యర్థుల నుండి డబ్బు కోసం వారిని ప్రాధేయపడేందుకు చిన్న నాయకులు అలా తా బయటికి వస్తారు. వారిలో కొందరు కులం పేరుతో “నాయకులు” అవుతారు. కానీ చివరకు నాయకుల ముందు చేతులు కట్టుకుని నిలబడతారు. స్థిర నివాసాలు లేని వారి కులాల పేర్లు ప్రజల పరిభాసన తీట్లుగా ఉన్నాయి. ఇంకా వారిలో వలసవాద కాలం నాటి మనస్తత్వం ఉండి వారు కులాల ‘పేర్లతో పిలుచుకుంటారు. వారు జాతీయ భావాల మనస్తత్వాన్ని అలవరించకొని, తరువాత సామాజిక న్యాయం గురించి ఆలోచన చేయాలి. ఈ విభజన ధోరణి కులతత్వ ధోరణి, కానీ రాజ్యాంగంలో లిఖించబడిన సామాజిక న్యాయంకాదు. నాయకులంతా కులాలను పక్కన పెట్టి రాజ్యాంగ స్ఫూర్తితో సామాజిక న్యాయ ఉద్యమాలు ప్రారంభించాలి.

పునర్వ్యవసం అంటే పునరావలోకనం. ఇది ఒకరకంగా సమీక్షనే. ఆత్మగౌరవం, త్యాగినిరతి, ప్రేమాస్పద గుణం, ధిక్కారల మేలు కలయిగా ఉన్న తెలంగాణ పునర్వ్యవసం భవిష్యత్ నవ తెలంగాణ నిర్మాణానికి క్రాంత దర్శనం చేస్తుందని నా భావన. తన ప్రేమాస్పద గుణం – ధిక్కార స్వరంతో తెలంగాణ ఉద్యమానికి, బడుగు బలహీన వర్గాల రాజ్యాధికారానికి దిక్సూచిగా నిలిచిన ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ ఆ ఉద్యమంలోనే నాకు పితృ సమాసాడిగా అంది వచ్చాడు. తెలంగాణ పునర్వ్యవసానికి ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ 4వ వర్సల్స్ (అక్టోబర్ 10) సందర్భంగా చర్చాగోష్టిత ఇరగాల్పిన సమయంలో ఆయన కుమారుడు నాకు సోదర సమానుడైన డా||పుద్గిరాజ్ అనుకోకుండా కోవిడ్ బారిపడడి అనువీత్రితో చేరాడు. అందుకే కాస్త ఆలస్యంగానైనా ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ గురించి నాలుగు మాటలు రాసుకుని, తెలంగాణ పునర్వ్యవసంలో వీరి భావాల ప్రత్యేకతను, తెలంగాణ ధిక్కార స్వరూప సాధ్యజనీనతను బేరీజు వేసుకోవాలి. ఇదే రేపటి నవ తెలంగాణ దశా దిశకు పునాది ఆవుతుందని నా భావన. తన నాల్గవ వర్సల్స్ సందర్భంగా మరకోసారి ఇలాంటి ఆలోచన రేతిల్పించిన ముచ్చర్ల సత్యనారాయణగారికి నిండు మనస్ఫూర్తి నివాళులర్పిస్తున్నాను.

తెలంగాణ పునరేదర్శనం కోసం మొత్తం తెలంగాణ చరిత్రలోనికి పోవడం కాదు. కాకతీయ

ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ స్మృతిలో...

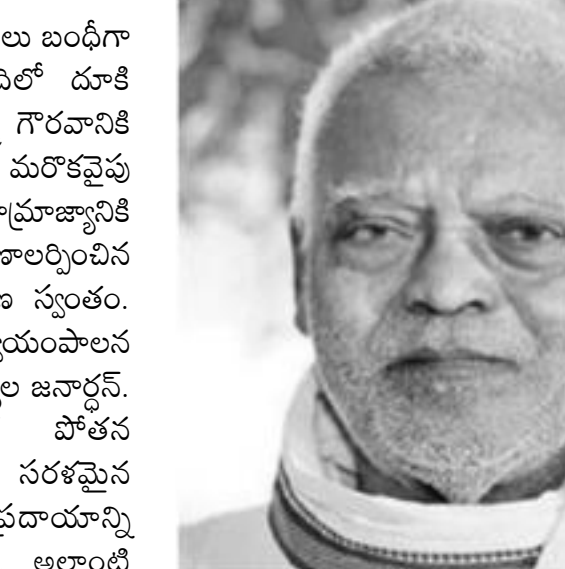
చివరి రాజా ప్రతాపరుద్రున్ని ఢిల్లీ సుల్తానులు బంధీగా తీసుకుపోతుంటే ఆయన సర్దూ నదిలో దూకి ఆత్మార్పణ చేసుకోవడం తెలంగాణ ఆత్మ గౌరవానికి ప్రతీక అంటారు ప్రొ|| కేశవరావు జాడవ్. మరొకవైపు దక్షిణ భారతంలోని బలమైన కాకతీయ సామ్రాజ్యానికి కరువులో కప్పం కట్టలేమని పోరాడి ప్రాజాపతిలవిన సమృత్త్య – సారలవృత్తి తెగవ తెలంగాణ స్వంతం. తాను బలికినంతకాలం అదివాసుల స్వయంపాలన వాళ్ళుల చుట్టే తిరిగిన వాడు డా|| బియ్యాల జనార్దన్. పదిహేనవ శతాబ్దంలోనే బమర్య పోతన పండితులను, పాదురలను మెప్పించే సరళమైన పద్యాలను పలికించి, ధ్వపద సాంప్రదాయాన్ని ప్రారంభించిన ప్రజాకవిగా పేరొందాడు. అలాంటి పలుకుబడులతో కాకోజి కవిత్వం సమాజం గౌడవనంతా తన గౌడవగా స్వీకరించింది. 370 సంవత్సరాల క్రితమే ఒక సామాన్యమైన సర్వాయి పాపన్న బహుజన సైన్యం నిర్మించి పోరాడి బడుగుల రాజ్యమే స్థాపించినాడు. ఇక ఏకంగా 1946-51 వరకు దున్ను వారికి భూమి ప్రాతిపదికగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వాన సాగిన మహాత్తర తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం చారిత్రాత్మకమైనది. మూడువేల గ్రామాల్లో ప్రజారాజ్యాల్ని స్థాపించి నాలుగువేల మంది ప్రజారాజ్యాలని పోరాడిన వారు ప్రొ|| జయశంకర్. దాదాపు ఈ పదాభివాన్ని ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ పుట్టి పెరిగిన ప్రాంతం చుట్టే ప్రధానంగా అబ్దుకున్నాయి. అందుకేనేమో వీటన్నింటి మేలు నాయకులు ముచ్చర్ల (సంగంరెడ్డి) సత్యనారాయణ (83) జీవితం ఉంటుంది. ఆయన జీవితంపై సుమగ్రమైన విశ్లేషణ రావాల్సి ఉంది.

తెలంగాణ సాయుధ పోరాట కాలంలో 13

సంవత్సరాల వయస్సులో ఆ సంఘర్షణంతా చిత్రించుకున్నట్లు ఆయన జీవితం కొనసాగింది. భూమి కోసం పోరాటం, దొరపటిల్ల ఆగడాలకు వ్యతిరేకంగా బాగోతాల రూపంలో కళా ప్రదర్శన, విద్యార్థిగా 1952లోనే నానీ ముల్కీ గోబ్బాక్ ఉద్యమంలో చురుకైన పాత్రతో పాటు 1969

తొలి తెలంగాణ ఉద్యమంలోనూ క్రియాశీలకంగా వ్యవహరించడం జరిగింది. న్యాయశాస్త్రం చదువుకున్నా నిజార్వయన రైతుగాను మెప్పించాడు. చక్రవ్యూహం లాంటి పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో నెగ్గుకు వచ్చి అనాడే క్యాంపు రాజకీయాలను చిత్రిచేశాడు. బహుజన ఉద్యమానికి ప్రతీకగా ఉన్నాయనే 1983లో ఎన్.టి. రామారావు పిలిచి తెలుగుదేశం టికెట్ ఇచ్చాడు. ఎంఎల్ఎగా గెలుచుగానే రవాణాశాఖ మంత్రి పదవి ఇచ్చాడు. మంత్రి పదవుల్లోపున తాను సామాన్యుడిగానే జీవన యాత్ర సాగించాడు. తన సహజమైన ధిక్కార స్వభావంతో ఆత్మగౌరవం కోల్పోతూ మంత్రిగానూ ఇమడలేక తిరుగుబాటు చేశాడు. దాని తర్వాత మలిదశ తెలంగాణ పోరాటంలో ఆయన టిఆర్ఎస్లో చేరినా ఆత్మదా ఇమడలేదు. సామాజిక తెలంగాణ గురించి కలగంటూ చివరిదాశా ఉద్యమకారులకు వెన్నంటి

తెలంగాణ పునరేదర్శనం కోసం మొత్తం తెలంగాణ చరిత్రలోనికి పోవడం కాదు. కాకతీయ

నిలిచాడు. ప్రజలపక్షపాతిగా బలికాడు. ప్రజల మనిషిగానే తనవు చాటించాడు. ఒక సీరియస్ ఉద్యమకారుడుగా, రాజకీయవేత్తగా కైగట్టి పాడటం, వాగ్గేయకారుడిగా ప్రాచుర్యం పొందడం అనేది కూడా చాలా అరుదైన పరిణామం. తెలంగాణ చారిత్రిక – రాజకీయ పరిస్థితుల నుండి ఉద్భవించిన ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ జీవితాన్ని వివరిస్తూ పి.చంద్ రాసిన ‘ధిక్కార తెరటం’ నవల ఒక ఎత్తుయితే, ఆరోపిత తెలంగాణ పాలన తర్వాత తెలంగాణ దశా – దిశ ఎలా ఉండాలన్న లక్ష్యంతో ఇలాంటి వారింతో మంది జీవితాన్ని పునరే దర్శించుకోవాలి. ముచ్చర్ల సత్యనారాయణ లాంటి వారి జీవితాలు నుండి సామాజిక న్యాయాన్ని, ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ లాంటి భావాలను కానీ పడపోయేవచ్చు. అవే సుఖతులు, కాలితులు కావాలని ఆశిస్తూ ... ప్రజా పక్షపాతి, పితృసమానుడైన సంగంరెడ్డి సత్యనారాయణ (83)కు మరకోసారి నివాళు లర్పిస్తున్నాను.

యువతకు ఆదర్శం కలాం జీవితం....

నరేష్ జాట్ తో కల అనేది నిద్రలో కనిపించేది కాదు. కల అంటే నిన్ను నిద్ర పోనివ్వకుండా చేసేది. కల ఆలోచనలను రేకెత్తిస్తుంది. కలలు కనండి వాటిని సాకారం చేసుకోండి అంటూ విద్యాల్లో తొక్కుని నిద్ర లేపిన చైతన్య స్ఫూర్తి ప్రధాత భారత మాజీ రాష్ట్రపతి అబ్దుల్ కలాం. ఆయన ఎప్పుడూ విద్యార్థులకు చెబుతూ ఉండేవారు. “చిన్న లక్ష్యం కలిగి ఉండటమనేదే పెద్ద నేరంతో సమానమని” శాస్త్రవేత్తగా, విద్యావేత్తగా, అధ్యాపకుడిగా రాష్ట్రపతిగా ఆయన దేశానికి చేసిన సేవలు అమూల్యమైనవి. అపుల్ పకీర్ క్షైన్సిటీస్ అబ్దుల్ కలాం 1931 అక్టోబర్ 15న తమిళనాడులోని రామేశ్వరంలో క్షైనులాథ్సిన, ఆసియావ్వు దంపతులకు జన్మించారు. పేద కుటుంబం కావడం వలన కుటుంబ అవసరాల నిమిత్తం కలాం చిన్నతనంలో వార్తాపత్రికల అమ్మే వారు. చదువులో సాధారణ విద్యార్థిగా ఉన్న నూతన విషయాల సేర్పూకేవడంతో, ఆయన అసక్తి కనబరిచేవారు. 1960 సంవత్సరంలో ది మద్రాస్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ” నుంచి ఇంజనీరింగ్ పట్టా పొంది. డిఆర్డీహోల్ శాస్త్రవేత్తగా చేరారు. ఆ తరువాత

ఇటలీలో సేవలందించారు. 1963 సంవత్సరం తర్వాత కలాం పలు దేశాలలో పర్యటించారు. 60వ దశకంలో భారత్ పాకిస్తాన్ చైనా వంటి దేశాలతో యుద్ధం చేయవలసి వచ్చింది అప్పుడే భారత రక్షణ రంగాన్ని మరింత పటిష్ఠం చేయవలసిన అవసరం ఉందని కలాం గుర్తించారు. ఆయన ఇటలీలో పని చేసేటప్పుడు పిఎన్ఎల్ఎమ్, ఎస్-ఎల్వె-3 వంటి ప్రాజెక్టులు రూపకల్పనలో కీలక పాత్రను పోషించారు. 1970 దశకంలో బాలిస్టిక్ క్షిపణులు తయారు చేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రాజెక్ట్ డెవెల్ప్ వాలియంట్లతో ప్రముఖ పాత్రను పోషించారు. అనంతరం ఇంటిగ్రేటెడ్ గైడెడ్ మిస్సైల్ డవలప్మెంట్ పోగ్రామ్ ద్వారా స్పృ, పథ్యి వంటి క్షిపణుల రూపకల్పనలోనూ కీలకపాత్ర పోషించారు. 1998 సంవత్సరంలో భారత్ రెండవ దహా నిర్వహించిన అణు పరీక్షలలో చురుకైన పాత్ర పోషించారు. 2002 నుంచి 2007 సంవత్సరం వరకు భారత పదకొండవ రాష్ట్రపతిగా దేశానికి సేవలందించారు. 40కిపైగా విశ్వవిద్యాలయాల

అబ్దుల్ కలాంగానికి గౌరవ డాక్టరేట్లు ప్రధానం చేశాయి. 1997వ సంవత్సరంలో ఆయనను భారతరత్న పరిచింది. ప్రముఖ రచయిత అరుణ్ తివారితో కలిసి ఆయన తన ఆత్మ కథను “వింగ్స్ ఆఫ్ ఫైర్” పేరుతో వెలువరించారు. బ్రహ్మాన్ని వంటి నూపరే సానిక్ మిస్సైల్ను భారత్ తయారు చేయగలిగిందంటే క్షిపణి రంగంలో అబ్దుల్ కలాం వేసిన గట్టి పునాదులే కారణం. అందుకే ఆయనను “భారత క్షిపణి పితామహుడుగా” పిలుస్తారు. 2015 జూలై 27న అబ్దుల్ కలాం పిల్లాంగలోని బెజంంలో బిప్రమైన గుండెపోటుతో తన 83వ యేట తుది శ్వాస విడిచారు. “ఒక క్షిపణి తుది గాంగం విఫలమైతే నాయకుడిగా అవజయం నాది. అదే ప్రయోగం విజయవంతమైతే ఆ మనత మనందరిదీ” అని అబ్దుల్ కలాం తన సహచరులతో ఎప్పుడు అనేవారు. నిరంతరం కష్టం చే తత్వం, సమిష్టితత్వం వంటి లక్షణాలను అబ్దుల్ కలాంగారి నుంచి నేటితరం యువత నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. **సం:8247887267**

డా.బి.మధుసూదన్రెడ్డి చేతులు పరిశ్రమలకు మీదనే ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రస్తుతం 40కాంత ప్రపంచ జనాభా చేతి శుభ్రతకు దూరంగా ఉంటూ అనేక నివారించగల వ్యాధులను కొని తెచ్చుకుంటున్నారని తెలింది. చేతుల పరిశ్రుతతో ముగ్గురిలో ఒకరిని దయేరియా, బలగురిలో ఒకరిని శ్వాస సంబంధ వ్యాధులను అరికట్టవచ్చని నిపుణులు అంటున్నారు. చేతి శుభ్రతతో 23-40శాతం మందికి దయేరియా, 29-57శాతం మంది జీర్ణనాశ వ్యాధులు రాకుండా అరికట్టవచ్చు. దయేరియా వ్యాధిగ్రస్తుల్లో 58శాతం మందిలో రోగనిరోధకశక్తి బలహీనపడిందని అంచనా చేశారు. హండి వాడతో జనాభాలో 16-21శాతం మందికి శ్వాసకోశ సంబంధ వ్యాధులు నిరోధించబడతాయి. కోవిడ్-19 కల్లోలంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్న ప్రపంచ మానవాళికి తోనా అతి మధిమైనదిగా చెప్పబడింది. చేతుల శుభ్రత ప్రాముఖ్యతను, అది చేసే మేలును ప్రచారం చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా ప్రతియేటా 15 అక్టోబర్ రోజున “గ్లోబల్ హండి వాషింగ్ డే (ప్రపంచ చేతి శుభ్రత దినం)” పాటించటం జరుగుతోంది. ప్రపంచ చేతి శుభ్రత దినం-2020 అమకానం కాశాధిపతి భాగంగా జర్మారజ్యసమితి హోండ్ హైజీన్ ఫర్ ఆల్ (అందరికీ చేతుల శుభ్రత)ను నివాదంగా తీసుకొని సామాన్య ప్రజలకు సామాన్య అవగాహనని నిర్వహిస్తూ, అధిక

చేతుల శుభ్రతే ఆరోగ్య భద్రత

జనాభా, పేదరికం వంటి సమస్యలతో సతమతం అవుతున్న భారతీయులకు చేతుల పరిశ్రుతత పట్ల అవగాహన లేని కారణంగా అనేక వ్యాధులు ప్రజలకు సంస్కారరణం అవుతున్నాయి. నేడు కోనా వ్యాధిని అరికట్టేందుకు నిరంతరం చేతులు శుభ్రం చేసుకోవడం కనీస అవసరం అయ్యింది. 2008లో ప్రారంభమైన ఈ గ్లోబల్ హండి వాషింగ్ డే పాఠశాలలు, కళాశాలలు, ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, పౌరసమాజంలో చేతులు కడిగే సక్రమ పద్ధతులను విస్తృత ప్రచారం చేయవలసి ఉంది. చేతులు శుభ్రం చేసుకునే పద్ధతి, వాడవలసిన సబ్బు, శుభ్రత లేమితో సంక్రమించే వ్యాధుల పట్ల స్పష్టత తేవడానికి ఈ సందర్భం ప్రత్యేకంగా ఉపయోగపడాలి.

బయటి నుంచి ఇంటిలోకి చేరగానే చేతులను శుభ్రం చేసుకోవాలి. చేతుల శుభ్రతకు కనీసం 20 సెకన్ల సమయం ఇవ్వాలి. తువ్విన్న, దగ్గిన ప్రతిచోటా చేతులు శుభ్రం చేసుకునే అలవాటు మంచిది. బయట పలు పప్పు ఉపరితలాలూ, కెస్నీ తాళి వారు తప్పక చేతులను కడుక్కోవాలి. రోగగుణం సహించం చేసే వారు అత్యంత జాగ్రత్తగా హండి వాష్ చేసుకోవాలి. భోజనం లేదా వలసరం చేసే ముందు, తరువాత చేతుల శుభ్రత అవసరమని గుర్తుంచుకోవాలి. టాయిలెట్స్, చెత్త చివారాన్ని ముట్టినపుడు, జంతువులను తాకినపుడు, ఇల్లు చేరినపుడు, పిల్లలను తాకినపుడు, చేతులు అపరిశుభ్రంగా ఉన్నపుడు, పంటకు ముందు తరువాత, గ్రామాల నుండి తాకిన తరువాత, జంతు మలమూత్రాలను తాకినపుడు, ముక్కు చీనన తరువాత తప్పక హండివాష్ చేసుకోవాలి.

హెవ్లెటిస్, పుడ్ పాయిజనింగ్, దయేరియా అవుతున్న భారతీయులకు చేతుల పరిశ్రుతత పట్ల అవగాహన లేని కారణంగా అనేక వ్యాధులు ప్రజలకు సంస్కారరణం అవుతున్నాయి. నేడు కోనా వ్యాధిని అరికట్టేందుకు నిరంతరం చేతులు శుభ్రం చేసుకోవడం కనీస అవసరం అయ్యింది. 2008లో ప్రారంభమైన ఈ గ్లోబల్ హండి వాషింగ్ డే పాఠశాలలు, కళాశాలలు, ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, పౌరసమాజంలో చేతులు కడిగే సక్రమ పద్ధతులను విస్తృత ప్రచారం చేయవలసి ఉంది. చేతులు శుభ్రం చేసుకునే పద్ధతి, వాడవలసిన సబ్బు, శుభ్రత లేమితో సంక్రమించే వ్యాధుల పట్ల స్పష్టత తేవడానికి ఈ సందర్భం ప్రత్యేకంగా ఉపయోగపడాలి.

బయటి నుంచి ఇంటిలోకి చేరగానే చేతులను శుభ్రం చేసుకోవాలి. చేతుల శుభ్రతకు కనీసం 20 సెకన్ల సమయం ఇవ్వాలి. తువ్విన్న, దగ్గిన ప్రతిచోటా చేతులు శుభ్రం చేసుకునే అలవాటు మంచిది. బయట పలు పప్పు ఉపరితలాలూ, కెస్నీ తాళి వారు తప్పక చేతులను కడుక్కోవాలి. రోగగుణం సహించం చేసే వారు అత్యంత జాగ్రత్తగా హండి వాష్ చేసుకోవాలి. భోజనం లేదా వలసరం చేసే ముందు, తరువాత చేతుల శుభ్రత అవసరమని గుర్తుంచుకోవాలి. టాయిలెట్స్, చెత్త చివారాన్ని ముట్టినపుడు, జంతువులను తాకినపుడు, ఇల్లు చేరినపుడు, పిల్లలను తాకినపుడు, చేతులు అపరిశుభ్రంగా ఉన్నపుడు, పంటకు ముందు తరువాత, గ్రామాల నుండి తాకిన తరువాత, జంతు మలమూత్రాలను తాకినపుడు, ముక్కు చీనన తరువాత తప్పక హండివాష్ చేసుకోవాలి.

హెవ్లెటిస్, పుడ్ పాయిజనింగ్, దయేరియా అవుతున్న భారతీయులకు చేతుల పరిశ్రుతత పట్ల అవగాహన లేని కారణంగా అనేక వ్యాధులు ప్రజలకు సంస్కారరణం అవుతున్నాయి. నేడు కోనా వ్యాధిని అరికట్టేందుకు నిరంతరం చేతులు శుభ్రం చేసుకోవడం కనీస అవసరం అయ్యింది. 2008లో ప్రారంభమైన ఈ గ్లోబల్ హండి వాషింగ్ డే పాఠశాలలు, కళాశాలలు, ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, పౌరసమాజంలో చేతులు కడిగే సక్రమ పద్ధతులను విస్తృత ప్రచారం చేయవలసి ఉంది. చేతులు శుభ్రం చేసుకునే పద్ధతి, వాడవలసిన సబ్బు, శుభ్రత లేమితో సంక్రమించే వ్యాధుల పట్ల స్పష్టత తేవడానికి ఈ సందర్భం ప్రత్యేకంగా ఉపయోగపడాలి.

</

వివరాలు 6లో

రాష్ట్రంలో వర్షం మహాప్రళయాన్ని సృష్టించింది. జనజీవనాన్ని స్తంభింపజేసింది. గత 20 ఏండ్లలో ఎప్పుడూలేని విధంగా వానలు పడ్డాయి. వాగులు, వనకలతోపాటు ఈసారి కొత్తగా ఊర్లు, కాలనీలు, రహదారులు పొంగిపోయాయి. ప్రాజెక్టుల గేట్లు ఎత్తేశారు. ఎటోచ్చి సామాన్యులే మళ్ళీ ఇబ్బంది పడ్డారు. మళ్ళీ ప్రభుత్వ వైపల్వమ్ బయటపడింది. సర్కారు సన్నద్ధత సరిగ్గా లేకపోవడంతో వరదల్లో జనం బిక్కుబిక్కుమంటూ గడపాల్ని వచ్చింది. ప్రాణ, ఆస్తి పంట నష్టాలూ చోటుచేసుకున్నాయి. దాదాపు 25 మంది వరకూ మరణించారనేది తాత్కాలిక సమాచారం. ఇంకా ఎక్కువే ఉండే అవకాశం లేకపోలేదు. గత మూడు రోజులూగా వర్షం పడుతున్నా ప్రభుత్వం ఆశించిన స్థాయిలో స్పందించలేదని చెప్పడానికి జరిగిన ప్రాణ, ఆస్తి నష్టం, మనిగిన కాలనీలే సాక్ష్యం. హఠాత్తుగా ప్రమాదం ముంచుకొస్తే సర్కారు ఏం చేయడానికి అవకాశం లేకుండా పోయిందని అనుకోవచ్చు. కానీ, ఇటు 48 గంటలూగా కాస్త హెచ్చుతగ్గులు ఉన్నా వర్షం పడుతూనే ఉంది. అటు

వాతావరణ శాఖ భారీ నుంచి అతి భారీ వానలు కురుస్తాయని పదే పదే హెచ్చరికలు పంపుతున్నది. ప్రగతిభవన మాత్రం ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శికి అదేశాలిచ్చి చేతులు దులుపేసుకుంది. ఆసెంబ్లీ బిజినెస్ను పూర్తిచేసుకోవడానికి ఆమెమేపూల మీద ఒకరోజు ఆసెంబ్లీ సమావేశాలు పెట్టిన గులాబీ సర్కారు, వరదలపై ఒక ప్రకటన చేసి ఊరుకుంది. అసలు సమస్య ఎందుకు ఉత్పన్నమైంది, వాటికి పరిష్కారాలను సభ సాక్షిగా వెతకడంకా నాన్నడు దోరణిని ఆవలంభిస్తున్నది. అద్భుతంగా పనిచేస్తున్నాయంటూ హైదరాబాద్ ఎన్టీఆర్ఎఫ్ బృందాలకు గతంలో ఇచ్చిన మంత్రి కేటీఆర్ ఇచ్చిన కీతాబు గాలి కలురేనిని తేలిపోయింది. చాంద్రాయణ గుట్టలో రెన్యూబుల్ యేలేమంటూ మెనుతిరిగిన వైసీపీ ఇందుకు నిదర్శనం. ముందస్తుగా తగిన ప్రణాళికతో నష్టనివారణా చర్యలు తీసుకోవచ్చు. ప్రాణ, ఆస్తి నష్టాలను సాధ్యమైనంత మేర తగ్గించుకోవచ్చు. ఆ ప్రయత్నం సర్కారు నుంచి చిత్తశుద్ధితో జరగలేదు. వానల నేపథ్యంలో విశ్వనగరం హైదరాబాద్ బందారం బట్టబయల్చింది. గడిచిన రెండు రోజుల్లో వానలకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అపార ఆస్తి, ప్రాణనష్టంపోపాలు లక్షలాది ఎకరాల్లో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ఈ వరదల్లో ఇప్పటిదాకా సుమారు 3లక్షల ఎకరాల్లో పంటలు దెబ్బతిన్నాయని రాజకీయపార్టీలు,

వరద బీభత్సం

తెక్నతలలేదు. లక్షలాది మంది సామాన్యులు నిరాశ్రయులయ్యారు. క్యాంపులు పెట్టి భోజనం పెట్టడమేగాక వారి జీవితాలను సుస్థిరం చేయాల్సిన బాధ్యత సర్కారుదే. ఇటీవల కాలంలో ప్రజలపై దెబ్బమీద దెబ్బ పడుతున్నది. కరోనా లాక్డౌన్ నుంచి మొదలైతే వరదల దాకా అష్టకష్టాలు తప్పడం లేదు. వారికి ఊపిరి మెసలడం లేదు. మధ్యలో ఎలీఆర్ఎస్, ధరణి అంటూ పరిపాలనా పరమైన ఇబ్బందులకు గురయ్యారు. అసలు ఉపాధి పనులు కోల్పోయి అల్లాడుతున్న పేదలకు వరదలు నన్నటి కదగరిస్తే మిగిల్చాయి. ముందస్తు కష్టాల్లోకి నెట్టాయి. ప్రభుత్వ నిక్షేపం, ముందస్తు ప్రణాళిక లేమితో ప్రజలు భారీ మూల్కమ్ చెల్లించుకోవాల్సి వచ్చింది. కంటిలు లేక దాదాపు 24 గంటలు గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిలోని ప్రజలకు అంధకారమే మిగిలింది. వర్షం గతంలో ఎన్నడూలేనివిధంగా రాష్ట్రంలోని ఆయా ప్రాంతాల్లో 21 సెంటీమీటర్ల నుంచి 31.90 సెంటీమీటర్ల దాకా పడింది. ఎన్టీఆర్ఎఫ్ బృందాలు చేతులేత్తేయడంతో ఆర్మీ రంగంలోకి దిగాల్సి వచ్చింది. ముసరుగా ప్రారంభమై సాయంత్రానికి జోరువానగా రూపాంతరం చెందింది. రాత్రి

ప్రజాసంఘాలు అంటున్నాయి. ఆగస్టు నుంచి మరో 4లక్షల ఎకరాల్ని సస్థం జరిగింది. వందలాది ఇండ్లు వరదలకు నేలకూలాయి. వర్షం వరదలో కొట్టుకుపోయినవారి సంఖ్య ఇప్పటికీ తెక్నతలలేదు. లక్షలాది మంది సామాన్యులు నిరాశ్రయులయ్యారు. క్యాంపులు పెట్టి భోజనం పెట్టడమేగాక వారి జీవితాలను సుస్థిరం చేయాల్సిన బాధ్యత సర్కారుదే. ఇటీవల కాలంలో ప్రజలపై దెబ్బమీద దెబ్బ పడుతున్నది. కరోనా లాక్డౌన్ నుంచి మొదలైతే వరదల దాకా అష్టకష్టాలు తప్పడం లేదు. వారికి ఊపిరి మెసలడం లేదు. మధ్యలో ఎలీఆర్ఎస్, ధరణి అంటూ పరిపాలనా పరమైన ఇబ్బందులకు గురయ్యారు. అసలు ఉపాధి పనులు కోల్పోయి అల్లాడుతున్న పేదలకు వరదలు నన్నటి కదగరిస్తే మిగిల్చాయి. ముందస్తు కష్టాల్లోకి నెట్టాయి. ప్రభుత్వ నిక్షేపం, ముందస్తు ప్రణాళిక లేమితో ప్రజలు భారీ మూల్కమ్ చెల్లించుకోవాల్సి వచ్చింది. కంటిలు లేక దాదాపు 24 గంటలు గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిలోని ప్రజలకు అంధకారమే మిగిలింది. వర్షం గతంలో ఎన్నడూలేనివిధంగా రాష్ట్రంలోని ఆయా ప్రాంతాల్లో 21 సెంటీమీటర్ల నుంచి 31.90 సెంటీమీటర్ల దాకా పడింది. ఎన్టీఆర్ఎఫ్ బృందాలు చేతులేత్తేయడంతో ఆర్మీ రంగంలోకి దిగాల్సి వచ్చింది. ముసరుగా ప్రారంభమై సాయంత్రానికి జోరువానగా రూపాంతరం చెందింది. రాత్రి

స్థాయిలో స్పందించలేదని చెప్పడానికి జరిగిన ప్రాణ, ఆస్తి నష్టం, మనిగిన కాలనీలే సాక్ష్యం. హఠాత్తుగా ప్రమాదం ముంచుకొస్తే సర్కారు ఏం చేయడానికి అవకాశం లేకుండా పోయిందని అనుకోవచ్చు. కానీ, ఇటు 48 గంటలూగా కాస్త హెచ్చుతగ్గులు ఉన్నా వర్షం పడుతూనే ఉంది. అటు

గుడిపాటి

తెలంగాణ భాష, సాహిత్యాల వికాసం తెలంగాణ ప్రభాభిమానులు, సాహిత్యవేత్తలు ఆశించిన రీతిలో కొనసాగడం లేదన్న మాట ఈమధ్యన తరచుగా వినిపిస్తున్నది. మనకు తెలంగాణ అధికార భాషా సంఘం, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ, తెలంగాణ గ్రంథాలయ పరిషత్, తెలుగు అకాడమీ ప్రముఖంగా భాషా, సాహిత్యాల ఉన్నతకోసం పనిచేసే సంస్థలుగా కనిపిస్తున్నాయి. కానీ వీటి పనితీరు తెలంగాణ ఉద్యమ లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా కొనసాగుతున్నదా అన్నదే ప్రశ్న.

తెలంగాణ భాష, సాహిత్యం, సంస్కృతుల ఉన్నత తెలంగాణ సాధన కోసం జరిగిన ఉద్యమంలో అంతర్భాగం. నిజానికి భాషా, సాహిత్యాల విషయంలో విపక్షకు వ్యతిరేకంగానే తొలుత కవులు, రచయితలు గళమెత్తారు. నీళ్లు, నిధులు, ఉద్యోగాలు అనే అంశం తర్వాత ఉద్యమకాలంలో భాగమయ్యాయి. ఇలా విభిన్న నివాదాల నేపథ్యాన తెలంగాణ సాధన ఎవరిదాగా సాగిన ఉద్యమం తన లక్ష్యాన్ని చేరుకుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడింది. ఏ డిమాండ్లతో ఉద్యమం సాగిందో అందుకు అనువుగా తెలంగాణ పాలనావ్యవస్థ ముందుకు సాగుతున్నదా అన్నదే ప్రశ్న. తొలుత ఉద్యమానికి దారులు వేసిన తెలంగాణ భాష, సాహిత్యాల సంబంధించిన పురోగతి ఏ రీతిన ఉంది? ఈ రంగాలలో తెలంగాణ కళామయం, వచ్చాక మనం సాధించగలిగిన విమిటి? తెలంగాణ భాష, సాహిత్య సాంస్కృతిక రంగాల ప్రయోజనం తెలంగాణ సృజనాత్మక వికాసానికి ఏమేరకు దోహదం చేస్తుంది? అన్నవి ప్రధానమైన ప్రశ్నలు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో తెలంగాణ భాష సాహిత్యాలకు, కళలకు ప్రభుత్వపరంగా ప్రోత్సాహం అందుతుందన్న ఆశలు కొడిగిట్టడం, గ్రంథాలయాల వెలవిపాతం, ఒక భాషగా తెలుగు అధికార కోర్ట్లో పరిస్థితులు నెలకొనడం గమనార్హం. ఏ కలల సాకారం కోసం నాడు తెలంగాణ కవులు, రచయితలు, కళాకారులు ఏకమయ్యారో ఇవాళ గుర్తు చేసుకోవాలి. తెలంగాణ భాష, సాహిత్యాల సమున్నతత, సుసంపన్నతత ఒక్కటే మరోసారి తమ గళం వినిపించడం ఇవాళ అవసరం.

సంస్థల ఏర్పాటు
తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక 27 ఏప్రిల్ 2016న తెలంగాణ అధికార భాషా సంఘం ఏర్పడింది. ఏడాదిపాటు కాలానికి క్యాబినెట్ ఠాగ్గుకు పదవిలో దేవులపల్లి ప్రభాకరరావు అధ్యక్షునిగా నియమితులయ్యారు. తరువాత పదవీకాలాన్ని పొడిగించడం వల్ల ఆయన ఈ పదవిలో కొనసాగుతున్నారు. దశాబ్దాలూగా భాషా సంఘ నిర్వహ్యతే గుర్తుంది. పాలనాపరంగా తెలంగాణ అంతటా తెలుగు భాష అమలుకు అధికార భాషా సంఘం చేయూర్పింది ఎంతో ఉంది. అయితే ఒక సంస్థగా అధికార భాషా సంఘం స్వరూపమే నాలుగేండ్ల అనంతరమూ ఒక కొలిక్కి రాలేదు. ఒక సంస్థగాక ఏర్పాటు, సిబ్బంది నియమాకం, నిర్దేశిత లక్ష్యాలకు అనుగుణం పనిచేయడం ద్వారానే సానుకూల పరిస్థితులు సమకూరుతాయి. కానీ తెలంగాణ అధికార భాషా సంఘానికి అధ్యక్షుడే తప్పని సభ్యులు లేరు. కేవలం అధ్యక్షపదవిలో ఉండే ఒక వ్యక్తి ఏం చేయగలడు? చేయడానికి

ఉన్న అవకాశాలేమిటి? నాలుగేళ్ళయినా అధికార భాషా సంఘానికి ఓ నలుగురు సభ్యుల నియామకం జరగకపోవడానికి బాధ్యులెవరు? తెలంగాణ అధికార భాషా సంఘం అనే మాటనే ఎంతో హుందాగా ఉంది. నాలుగేండ్ల అనంతరం తిరిగి చూసుకుంటే భాషా సంఘం ఏం చేసింది? ఎలాంటి పరిస్థితులు సాధించింది? తెలంగాణ ప్రజల్లో భాషకు సంబంధించిన సోయం, చైతన్యం ఏమేరకు ఇటుమడిచి పోయింది? అన్నవి సహజంగా తలెత్తే ప్రశ్నలే. వీటికి జవాబులేవు. సభ్యులే లేకుండా సంస్థని నడపమంటే అధ్యక్షుడు మాత్రం ఏం చేయగలడు?

తెలంగాణ గ్రంథాలయ పరిషత్
భాషా సాహిత్యాల వికాసం పుస్తకాలతో, గ్రంథాలయాలతో ముడిపడి వుంది. తెలంగాణ గ్రంథాలయ పరిషత్ 2017లో ఏర్పడింది. గ్రంథాలయ పరిషత్ చైర్మన్లుగా ఆయావీతం శ్రీధర్ నియమితులయ్యారు. ఇక్కడా ఇప్పటివరకు పరిషత్ సభ్యుల్ని నియమించలేదు. తెలంగాణ జిల్లాలన్నిటికీ జిల్లా గ్రంథాలయ పరిషత్ అధ్యక్షుల్ని నియమించారు. కానీ జిల్లా గ్రంథాలయ పరిషత్ కమిటీల సభ్యుల నియామకం ఇప్పటివరకు జరగలేదు. కమిటీలు లేకుండా, సభ్యులు లేకుండా సంస్థల ఏర్పాటు వల్ల ఉపయోగం ఏమిటి? గతంలో గ్రంథాలయ పరిషత్లకు రాష్ట్రస్థాయి, జిల్లాస్థాయి కమిటీలకు సభ్యులుండేవారు. సమిష్టిగా చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకునేవారు. కేవలం అధ్యక్షుడే తనవంత తాను నిర్ణయాలు తీసుకోవాల్సి రావడం తగిన పని. కమిటీ సభ్యులతో కూడిన కమిటీల నియామకం వ్యవస్థాగత పనులకోసం భాగం. గ్రంథాలయ పరిషత్ల విషయంలోనూ ఈ సూత్రాన్ని ప్రభుత్వం పక్కన పెట్టింది.

ఇక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు అనంతరం తెలంగాణ రచయితల, కవుల పుస్తకాలతో తెలంగాణ గ్రంథాలయాల కొలుపుతీరాలి. గ్రంథాలయ పరిషత్ ద్వారా ప్రభుత్వం పుస్తకాలు కొనుగోలు చేయాలి. ప్రభుత్వపరంగా ఇలాంటి చర్యలు తీసుకున్న దాఖలాలు లేవు. రాజారామ్మోహన్ రావు లైబ్రరీ వారు అందించే ఫండ్స్ సహకారంతో రెండు సార్లు పుస్తకాలు కొన్నారు. రెండోసారి గత ఏడాది డిసెంబర్లో కొన్న పుస్తకాలకు ఇప్పటివరకు డబ్బులు రాలేదు. రచయితల, ప్రచురణకర్తల నుంచి ఒక్కొక్క బైటిల్ని తొలిసారి 20 కాపీలు, రెండోసారి 45 మాత్రమే కాపీలు కొన్నారు. గత ఆరేళ్ళ కాలంలో చాలా జిల్లాలు కొత్త పుస్తకాలు కొనలేదు. నిధుల లేమినే ప్రధాన సమస్య. తెలంగాణలో దాదాపు 650 లైబ్రరీలున్నాయి. అవి కొత్త పుస్తకాలు లేక వెలవెలబోతున్నాయి. గ్రామపంచాయతీలు, మునిసిపాలిటీలు, కార్పొరేషన్లు పనులు చేసే పన్నుల్లో గ్రంథాలయ సేస్సు కూడా అంతర్భాగం. ఈ సేస్సు కింద వచ్చే నిధులు గ్రంథాలయాలకు సరిగ్గా అందడం లేదు. ఈ సేస్సు బకాయిల పనులకు గ్రంథాలయ పరిషత్లు చొరవ చూపాలి. ప్రభుత్వం కూడా సేస్సు కింద పనులయిన మొత్తాన్ని గ్రంథాలయాల నిర్వహణకు, కొత్త పుస్తకాల కొనుగోళ్ళకు వినియోగించాలి. ఈ గ్రంథాలయ సేస్సుతో పాటు అదనంగా నిధులు కేటాయించి గ్రంథాలయాల పురోభివృద్ధికి కృషి చేయడం ప్రభుత్వం బాధ్యత. ఈ దిశగా పాలనా వ్యవస్థలో చలనం కోసం ఒత్తిడి చేయడంలో గ్రంథాలయ పరిషత్లు ముఖ్యపాత్ర వహిస్తాయి. అలాంటి పరిషత్లకు సభ్యులే లేకపోతే చేసేదేమింది.

ఒక్కటే ఒక్కటి...

తెలంగాణ సారస్వత సంపదని ఒక్కచోట చేర్చి పాఠకులకు, భావితలాలకు అందుబాటులోకి తీసుకువచ్చే ఒక్కటే ఒక్క గ్రంథాలయం తెలంగాణలో గానీ, విశ్వనగరంగా రూపొందే హైదరాబాద్లో గానీ లేదు. తెలంగాణ నేల గర్వంగా చెప్పుకునే తత్వానునాతనమైన మహాత్మర గ్రంథాలయం ఒకటి నిర్మించాలన్న సంకల్పం ఏది? ఆయా సురపరం ప్రతాపరెడ్డి, పట్టికోట శ్యామరామ్మ, కోదాటి నారాయణరావు వంటి ఉద్ధృతుల పుస్తకాలను ఉద్యమంగా జనంలోకి తీసుకెళ్లారు. గ్రంథాలయాల స్థాపనని జిల్లాజేతలో నిర్వహించారు. నాటి సంకల్పం ఇవాళ తెలంగాణని పాలించేవారికి ఉంటే తెలంగాణ జ్ఞాన సమాజంగా ఏర్పడుతుంది. ఆ దృష్టి, సంకల్పం, పట్టుదల ఉన్నాయా అన్నదే సగటు తెలంగాణ పౌరుని సందేహం.

సాహిత్య అకాడమీ కథ ముగిసిందా?

ప్రముఖ కవి సందీప్ సిన్హారెడ్డి అధ్యక్షునిగా 2017లో తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ ఏర్పడింది. కవి, అనువాదకుల ఏనుగు నరసింహారెడ్డి అకాడమీ సెక్రటరీగా తర్వాత నియామితులయ్యారు. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల నిర్వహణలో అకాడమీ క్రియాశీల పాత్రని పోషించింది. తెలంగాణ జిల్లాలన్నిటా సాహిత్య చైతన్యం పరిణిమిల్లడానికి సదస్సులు, సమావేశాలు నిర్వహించింది. భిన్నప్రక్రీయాల్లో చర్చలతో వేదికగా నిలిచింది. కొత్తరంగ కవులకీ, రచయితలకీ శిక్షణా శిబిరాలు నిర్వహించింది. తెలంగాణ జిల్లాల

సాహిత్యచరిత్రల్ని వెలువరించింది. దాదాపు 120 పుస్తకాలు ప్రచురించింది. తెలంగాణ సమగ్ర సాహిత్యచరిత్రని వెలువరించే ప్రయత్నంలో ఉండగానే సందీప్ సిన్హారెడ్డి పదవీ కాలం ఈ ఏడాది మే నెలలో ముగిసింది. ఆ తరువాత కష్ట అధ్యక్షుడిని నియమించలేదు. రెండు నెలల కిందట అకాడమీ కార్యదర్శి ఏనుగు నరసింహారెడ్డిని అదనపు కలెక్టర్గా ఉబిల్ చేసింది. తన బాధ్యతల్ని కల్పారో డిపార్ట్మెంట్లో డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణకు అప్పగించి నరసింహారెడ్డి రిటైర్ అయ్యారు. ఇప్పటివరకు సాహిత్య అకాడమీకి పూర్తి కాలపు అధ్యక్షుడినిగీ, కార్యదర్శిని గానీ నియమించలేదు. ఈ పరిణామాల్ని గమనిస్తే సాహిత్య అకాడమీ కథ ముగిసిందనే అభిప్రాయం కలుగుతుంది. నిజానికి 2017లోనే సాహిత్య అకాడమీకి అధ్యక్షునిపోపాలు సభ్యుల్ని నియమించాలి. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ తరఫాలోనే రాష్ట్ర సాహిత్య అకాడమీ స్వయంప్రతిపత్తితో తన పనులు తాను

ఇలాంటి మతలబు ద్వారానే నెలకు సుమారు 20 వేల కోట్ల రూపాయల పోషనం ఐదునెలలకు లక్ష కోట్ల రూపాయల ప్రభుత్వం లాక్డౌన్ సమయంలో అదనంగా అర్పించింది. ఇదే దేశభక్తి పేరుతో దోసిన సామ్యూ కార్పొరేట్ ఘరానాల నుంచి వచ్చే ఆదాయం పదిహేనుకోట్ల దీన్ని భర్తీ చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం మనకు తెలియకపోయినా మన జీవకు పెట్టిన కన్నం పెద్దది చేసింది. ఇలా చన్నులు పెంచడం ద్వారా పనులు చేసే ఆదాయంలో 49శాతం రాష్ట్రాలకు కూడా

ప్రజాసంఘాలు అంటున్నాయి. ఆగస్టు నుంచి మరో 4లక్షల ఎకరాల్ని సస్థం జరిగింది. వందలాది ఇండ్లు వరదలకు నేలకూలాయి. వర్షం వరదలో కొట్టుకుపోయినవారి సంఖ్య ఇప్పటికీ తెక్నతలలేదు. లక్షలాది మంది సామాన్యులు నిరాశ్రయులయ్యారు. క్యాంపులు పెట్టి భోజనం పెట్టడమేగాక వారి జీవితాలను సుస్థిరం చేయాల్సిన బాధ్యత సర్కారుదే. ఇటీవల కాలంలో ప్రజలపై దెబ్బమీద దెబ్బ పడుతున్నది. కరోనా లాక్డౌన్ నుంచి మొదలైతే వరదల దాకా అష్టకష్టాలు తప్పడం లేదు. వారికి ఊపిరి మెసలడం లేదు. మధ్యలో ఎలీఆర్ఎస్, ధరణి అంటూ పరిపాలనా పరమైన ఇబ్బందులకు గురయ్యారు. అసలు ఉపాధి పనులు కోల్పోయి అల్లాడుతున్న పేదలకు వరదలు నన్నటి కదగరిస్తే మిగిల్చాయి. ముందస్తు కష్టాల్లోకి నెట్టాయి. ప్రభుత్వ నిక్షేపం, ముందస్తు ప్రణాళిక లేమితో ప్రజలు భారీ మూల్కమ్ చెల్లించుకోవాల్సి వచ్చింది. కంటిలు లేక దాదాపు 24 గంటలు గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిలోని ప్రజలకు అంధకారమే మిగిలింది. వర్షం గతంలో ఎన్నడూలేనివిధంగా రాష్ట్రంలోని ఆయా ప్రాంతాల్లో 21 సెంటీమీటర్ల నుంచి 31.90 సెంటీమీటర్ల దాకా పడింది. ఎన్టీఆర్ఎఫ్ బృందాలు చేతులేత్తేయడంతో ఆర్మీ రంగంలోకి దిగాల్సి వచ్చింది. ముసరుగా ప్రారంభమై సాయంత్రానికి జోరువానగా రూపాంతరం చెందింది. రాత్రి

ఏడు గంటల తర్వాత కుండపోతగా పడింది. అర్ధరాత్రి దాటేవరకూ వర్షం భీభత్సం కొనసాగింది. పల్లెలు, పట్టణాలు, నగరాలు జల విలయాన్ని ఎదుర్కొన్నాయి. గంటకు 50 కిలోమీటర్ల వేగంతో గాలివాన రాగా, పట్టపగలే రాజధాని చీకటిని చూసింది. రోడ్లపై జనం కష్టాలు అన్నీ ఇన్నీ కావు. ఇండ్లకు చేరుకోవడానికి మంగళవారం రాత్రి నుంచి బుధవారం ఉదయం వరకూ యాతన పడాల్సి వచ్చింది. మరో 48 గంటలూ వానల ప్రమాదం పొంది ఉన్న నేపథ్యంలో పలు విశ్వవిద్యాలయాలూ పరీక్షలను వాయిదా వేశాయి. 400 ఏండ్ల చరిత్ర ఉన్న హైదరాబాద్ అభివృద్ధి కోసం రూ.67 వేల కోట్లు ఖర్చు చేశామని జోహాన్ఎస్ఎస్ ఎన్నికలను దృష్టిలో పెట్టుకుని మంత్రి కేటీఆర్ పదే పదే చెబుతున్నారు. తర్వాత ప్రగతి నివేదికను విడుదలచేస్తామన్నారు కూడా. 2050 సంవత్సరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని హైదరాబాద్ను తీర్చిదిద్దడామంటున్నారు. వరదలు వారి మాటల్లోని డొల్లతన్నాని బయటపెట్టాయి. ప్రజల సాధరణ జీవనానికి ఇబ్బంది కాకుండా మహానగర ప్రణాళికను కూర్చాల్సి ఉంది. ప్రకృతి విపత్తుల నిర్వహణ మరింత సమర్థవంతంగా చేసేలా ప్రత్యేక అధ్యయనం, ఆచరణా అవసరం. ప్రధానంగా డ్రైయనేజీ వ్యవస్థను గాడిలో పెట్టాల్సిన పరిస్థితిని తాజా భారీ వర్షాలూ స్పష్టం చేస్తున్నాయి. అభివృద్ధి ప్రణాళికలను ఎన్నికలు, ఓట్లను దృష్టిలో పెట్టుకుని కాకుండా సాధారణ ప్రజల జీవన గమనంతో ముడిపెట్టి చేస్తేనే సత్ఫలితాలు వచ్చే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

సంపాదకతయం

ఈ సంస్థల నిర్వీర్యం ఏ ఫలితాల కోసం?

టీటీడీలో ఉన్నత స్థానాలకు దళతులు పనికిరాదా?

దేవుడి ముందు అందరూ సమానులే అని వింటుంటారు. తిరుమల వెంకన్న ముందు అది అమలు కావడం లేదు. 1932లో టీటీడీ పాలక మండలి ఏర్పడింది మొదలు ఇప్పటి వరకూ టీటీడీ చైర్మన్, ఈడ, తిరుమల జేఈఓ, కందార్పు మురళి తిరుమల అలయ డిప్యూటీ ఈడలుగా దళతులు కాలేదంటే కులవివక్ష ఏ స్థాయిలో ఉందో ఊహించుకోవచ్చు. ఈనెల 9న టీటీడీ 26వ ఈడగా జవహర్రెడ్డి బాధ్యతలు స్వీకరించిన నేపథ్యంలో ఈ చర్య ముందుకు వచ్చింది. 1936 వరకు మహాతుల ఆదీనంలో టీటీడీ నిర్వహించబడింది. 1936 నుంచి ప్రభుత్వ పరిధిలోకి వచ్చింది. 1936లో డి. వెంకటరంగ రాయల మొదటి చైర్మన్గా. 1933లో కె. సీతారామిరెడ్డి మొదటి కమిషనర్గా బాధ్యతలు స్వీకరించిన మొదలు నేటికీ 50 మంది చైర్మన్లు, 26 మంది ఈడలు మారారు. వీరిలో ఒక్కరంటే ఒక్కరు దళతులు లేకపోవడం విస్మయం కలిగిస్తుంది. టీటీడీ చైర్మన్, ఈడలుగానే కారు, తిరుమల ఓఈడ, అలయ డిప్యూటీ ఈడలుగా సైతం దళతులు నియమించబడలేదంటే పరిస్థితి అంతో చేసుకోవచ్చు. తిరుపతి జేఈఓ (పరిపాలనా) లూగా దళతులు పలువురు పనిచేశారు. అత్యంత కీలకమైన తిరుమల జేఈఓ (విద్యుత్ అలయ నిర్వహణ) పోషకు సైతం దళతులు పనిచేయలేదు.

1987-90 కాలంలో సీహెచ్ వెంకటపతి రాజు ఈడగా ఉన్న కాలంలో భూతలింగం అనే ఐఎఎస్ఎస్ తిరుమల జేఈఓగా ప్రభుత్వం నియమించింది. రాయలసీమ ఎన్టీఐఎస్లో హైదరాబాద్ నుంచి వచ్చిన ఈయన బాధ్యతలు స్వీకరించేందుకు తిరుమల వెళ్లారు. ఈడ వెంకటపతిరాజును తిరిగి ప్రభుత్వానికి సరెండర్ చేస్తూ లేఖను భూతలింగం చేతిలో పెట్టి వెనక్కు పంపారు. ఉదయం వచ్చిన రాయలసీమ ఎన్టీఐఎస్లోనే కండ్ల నీళ్లు పెట్టుకుని భూతలింగం తిరుగు ప్రయాణమైన పుటన ఇప్పటికీ తిరుపతిలో చర్చనీయాంశమే.

హిందువుల మనోభావాలు దెబ్బతింటున్నాయని డిక్టరేషన్ అంతో మీద యాగి చేసిన టిజేపీ అసంభాష్యంగా ఉన్న దళిత హిందువుల మనోభావాలు దెబ్బతింటుంటే మాత్రం నోరు మెదపటం లేదు? ఎందుకని? పలువురు ప్రశ్నిస్తున్నారు. పూర్వం తిరుమల కొండకు దళతులు రావాలని ప్రయత్నిస్తే శిలలు అయిపోతారని ప్రచారం చేసేవారు. ఈ నియమాన్ని ఉల్లంఘించారని అలిపిరి పాదాల మండపం వద్ద మాలదాసని, అయన కుటుంబ సభ్యులు శిలలు అయిపోయారని గుర్తుగా చూపుతుంటారు. దళతులు కొండకు వెళ్లినంత పుణ్యం సంపాదించాంటే కొండకు వెళ్లాలిగా అవసరం లేదని, అలిపిరి పాదాల మండపానికి ఎగువన ఉన్న తలతాకిడి గుండును (పెద్ద బండరాయి) తాకితే చాలని ప్రచారం చేశారు. ఈ తలతాకిడి గుండు నేటికీ వివక్ష రూపానికి సజీవ నాక్షాంకం కనబడుతుంది.

దళతులను తిరుమల కొండకు రానివ్వటం లేదని మహాత్మాగాంధీ తెలుసుకున్నారు. జాతీయోద్యమంలో తిరుపతికి వచ్చిన అయన దళతులను వెంటేసుకుని తిరుమల వెళ్లడానికి సన్నద్ధమయ్యారు. మార్పులు చేస్తేమని బ్రిటిష్ ఉన్నాదాకారాలు, పూజారాలు గాంధీకి విజ్ఞప్తి చేయటంతో విరమించుకున్నారు. ఆ తరువాత రోజుల్లోనూ ఈ సమస్యపై ఆందోళనలు సాగాయి. నాడు ప్రత్యక్షంగా వివక్ష కనపడేది నేడు పరోక్షంగా వివక్ష రూపం కనబడుతున్నది. వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి ప్రభుత్వ హయాంలో దళిత గోవిందం అనే కార్యక్రమం నిర్వహించారు. వెంకటేశ్వరస్వామిని దళతులకు చేరువ చేయాలన్న ఉద్దేశం తమదని ప్రకటించారు. దళితకానీలకు ఉత్సవ విగ్రహాలు కాకుండా డమ్మీ విగ్రహాలను తీసుకెళ్లారు. దళతుల నుంచి పూజయిండుకున్న విగ్రహాలను స్టోర్ రూపంలో పడేశారు. ఈ అంశంపై గతంలో కేపీఎస్ఎస్, దళిత సంఘాల అధ్యక్షులతో పెద్ద ఎత్తున ఆందోళనలు జరిగాయి.

టీటీడీలో వివక్ష పలు రూపాలలో నేటికీ కొనసాగుతూనే ఉంది. ప్రసాదాలు తయారుచేసే పోటు విభాగంలో వైష్ణవ బ్రాహ్మణులు మాత్రమే పనిచేయాలని గతంలో ఈడగా పనిచేసిన ఐ.వై.ఆర్. కృష్ణారావు వివాదాస్పద ఆదేశం వెలువరించారు. నేటికీ ప్రసాదాల తయారీ విభాగంలో బ్రాహ్మణులు మాత్రమే పనిచేస్తున్నారు.

ప్రసాదాలు తయారు చేసేన తర్వాత బ్రేలుల లాల్లో ఎక్కించే కూలీలు మాత్రం అత్యధికులు దళితులే. వివాదాస్పదమైన ఈ అంశంపై పలు ఆందోళనలు జరిగాయి. హిందువులు, గౌరీ మనోభావాలూ దేశమంతటా టిజేపీ నేతలు నాథు చింతకుని మాట్లాడుతున్నారు. వివక్షకు గురవుతున్న దళిత హిందువుల గురించి కానీ, పదవులలో ఉన్న వివక్షకు గానీ నోరెత్తటం లేదు ఎందుకని? టిజేపీకి వంత పాడుతున్న వైసీపీ, టీడీపీలు సైతం ఈ సమస్యపై మొదలైనవని వాదన దాల్చుట వెనక కాదంటూ ఏమిటి? వచ్చిన ఉన్నత కేరళ రాష్ట్రంలో ఓ ఆలయానికి ప్రధాన పూజారిగా దళితుణ్ణి నియమించి ప్రశంసలు అందుకుంటుందా మన రాష్ట్రంలో ఆ వర్గాలను మభ్యపెట్టేందుకు దళిత గోవిందం, గిరిజన గోవిందం, మత్స్య రాష్ట్రం అంటూ కులానికి గోవిందం పేరు పెట్టి పాలకులు మోసానికి పాల్పడు తున్నారు.

కొండురి వీరయ్య

చమురు ధరలు ఎందుకు పెరుగుతున్నాయి?

ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం గత ఐదు నెలల్లో పెరిగిన చమురు ధరల్లో దాగుంది. లాక్డౌన్కు ముందు లీటరు పెట్రోలుపై రూ.20గా ఉన్న ఎక్స్ట్రా సుంకం ఆగస్టు 30 నాటికి రూ.33కు పెరిగింది. అంటే పెట్రోలు ధరలపై మార్పుతో పోలిస్తే పెరిగిన భారం 73శాతం. లాక్డౌన్లో ప్రజలందరూ కరోనా వైరస్ గురించిన వార్తలు, సూపాకేసింగ్ రాజ్యేతరీ హత్యా అత్యుత్సాహా అన్న వార్తల వల్ల చూపించిన ఆసక్తి జీటుకు ద్రవలపై పెట్టకపోవడంతో ప్రభుత్వం ఇదే అదనుగా భావించి ఐదు నెలల్లో మన జీటుల నుంచి అక్షరాలా లక్ష కోట్ల రూపాయలు కాపొందినా ఉండింది. పెరుగుతున్న చమురు ధరల మతలబు అల్లం చేసుకోవాలంటే లీటర్ పెట్రోలు ధరలో దేని వాళ్లూ ఎంతో వివరంగా చూడాలి. మార్పు నుంచి ఆగస్టు మధ్య భారతదేశం కొనుగోలు చేసే ముడిపదార్థుల బారెల్ ధర 55 డాలర్లు నుంచి 41 డాలర్లకు పడిపోయింది. కానీ దేశంలో ప్రజల నాంది లీటరు పెట్రోలుకు పనులు చేసే ధర రూ.76 నుంచి రూ.84కు పెరిగింది. ఇండియన్ ఓయిల్ కంపెనీ జారీ చేసిన వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి. డిలీర్ వద్ద లీటర్ పెట్రోలు ధర రూ.25.68కు చేరుకుంది. దాని మీద రూ.33 ఎక్స్ట్రా వచ్చు. రూ.3.69 డిలీర్ కమిషన్ కలిపితే లీటర్ పెట్రోలు ధర రూ.62.35లు. దీని మీద ఒక్కో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఓక్కో రేటులో వాల్ వచ్చు వేస్తోంది. ఢిల్లీ ప్రభుత్వం వేసే వాల్ వచ్చు 30శాతం ప్రకారం లీటర్ పెట్రోలు ధర

కాస్త వేడి వేడిగా...

చికెన్ స్టీట్ కార్న్ సూప్

కావల్సిన పదార్థాలు : చికెన్ - వంద గ్రాములు, క్యారెట్ ముక్కలు - అర కప్పు, క్యాబేజీ - అర కప్పు, స్టీట్ కార్న్ - రెండు కప్పులు, మిరియాలపొడి - టీస్పూను, కారపొడి - అర టీ స్పూను, కార్న్ థ్ఫేర్ - టేబుల్ స్పూను, ఉప్పు - రుచికి సరిపడా, నూనె - తగినంత.

తయారుచేయు విధానం : ముందుగా ఒక పాన్ తీసుకొని అందులో కొద్దిగా నీరు పోయాలి. తర్వాత అందులో ఖుర్తం చేసి పెట్టుకొన్న చికెన్ వేసి చిటికెడు వసుపు, కొద్దిగా ఉప్పు చేయాలి. ఒక నిమిషం తర్వాత నీరు వంపేసి పక్కన పెట్టుకోవాలి. ఇప్పుడు పాన్ తీసుకొని అందులో కొద్దిగా నూనె వేయాలి. వేడి అయిన తర్వాత అందులో స్టీట్ కార్న్, సన్నగా తరిగిన క్యాబేజీ, క్యారెట్ ముక్కలు వేయాలి. తర్వాత రెండు లీటర్ల నీళ్ళు పోసి మొత్తం మిశ్రమాన్ని మిక్స్ చేయాలి. ఇప్పుడు వాటికి మిరియాల పొడి, కారపొడి వేసి మిక్స్ చేయాలి. తర్వాత అందులోని చికెన్ కూడా వేసి మిక్స్ చేయాలి. ఇప్పుడు ఒక చిన్న బౌల్ తీసుకొని అందులో నీరు, కార్న్ థ్ఫేర్ వేసి బాగా మిక్స్ చేయాలి. ఉండలు లేకుండా మొత్తం మిశ్రమాన్ని కలగలుపుకోవాలి. ఈ మిశ్రమాన్ని పాన్లో వేసి, రుచికి సరిపడా ఉప్పు వేసి కలగలుపుకోవాలి. ఈ మొత్తం మిశ్రమం అంతా 10-15 నిమిషాలు మెల్లగా ఉడకగనివ్వాలి. అంతే హాట్ అండ్ సైన్స్ చికెన్ స్టీట్ కార్న్ సూప్ రెడీ.

చికెన్ మప్రుమ్ సూప్

కావల్సిన పదార్థాలు : బోన్ లెస్ చికెన్ - 250 గ్రాములు, చికెన్ - నాలుగు కప్పులు, మప్రుమ్ - 10(రెండుగా కట్ చేయాలి) ఉల్లిగడ్డ - 4 (కట్ చేయాలి), పచ్చిమిర్చి - 2(కట్ చేసినవి), మిరియాల - 10(పొడి చేసుకోవాలి), కొత్తిమీర - ఒకకట్ట(సన్నగా కట్ చేసుకోవాలి), బట్టర్ - టేబుల్ స్పూను, ఉప్పు - రుచికి సరిపడా.

తయారుచేయు విధానం : ముందుగా కుక్కర్లో చికెన్ వేసి, అందులో నీళ్ళు పోసి రెండు విజిల్స్ వచ్చే వరకూ ఉడికించుకోవాలి. తర్వాత స్టౌ ఆఫ్ చేసి కుక్కర్లో చికెన్ ముక్కలను వేరుగా తీసుకోవాలి. చికెన్ ఉడికించిన నీళ్ళు పక్కన పెట్టుకోవాలి. తర్వాత పాన్లో కొద్దిగా బట్టర్ వేసి కరిగిన తర్వాత మిరియాల పొడి వేసి ఒక సెకన్ తర్వాత ఉల్లిగడ్డ ముక్కలు వేసి ఐదు నిముషాలు వేగించుకవాలి. తర్వాత అందులో మప్రుమ్ కూడా వేసి వేగించాలి. తర్వాత అందులో పచ్చిమిర్చి, అల్లం, ఉల్లిగడ్డ కాడలు, పక్కన పెట్టుకొన్న సన్నని చికెన్ పీసులు వేసి బాగా మిక్స్ చేసి రెండు నిముషాలు వేగించుకోవాలి. వేగిన తర్వాత అందులో నీళ్ళు నాలుగు కప్పులు పోసి రెండు నిముషాలు ఉడికించుకోవాలి. ఇప్పుడు అందులో ఉప్పు వేసి బాగా మిక్స్ చేసి కొత్తిమీర తరుగు కూడా వేసి 10 నిముషాలు తక్కువ మంట మీద ఉడికించుకోవాలి. అంతే చికెన్ మప్రఉమ్ సూప్ రెడీ.

అంబరానికి అంబానీ ఆస్సులు

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

రూ.1.6 లక్షల కోట్ల సంపద పోగొనుకున్నాడు..

అదానీ ఆస్సులూ పెరిగాయి..

మోడీ పరిపాలనలో ముకేశ్ అంబానీతో పాటు అదానీ సంపద కూడా అధికంగా పెరిగింది. అంతేకాక ఈకాలంలో భారత్‌లో బిలియన్ డాలర్ల మార్కుతున్న వారి సంఖ్య కూడా పెరుగుతోంది. 2019సంంలో భారత్ దేశంలో ప్రతివెలకు కొత్తగా ముగ్గురు శతకోటిశత్రులు తయారయ్యారు. మొత్తం బిలియన్ల సంఖ్య 139దాటింది. అమెరికా, చైనా తర్వాత భారతదేశంలోనే బిలియన్ల సంఖ్య అత్యధికంగా ఉంది.

పుట్టి పోతానానీ..

కానీ భారత ఆర్థికాభివృద్ధి రేటు మాత్రం చాలా తక్కువగా ఉంది. గత ఐదేండ్లుగా జీడిపీ వరుసగా తగ్గుతూ వస్తోంది. దేశంలో కొత్త ఆవిష్కరణలను చేపట్టి ఉత్పాదకతా రేటును పెంచడం ద్వారా మొత్తం గా దేశ ప్రజలందరి ఆదాయం పెంచే పనులను మోడీ సర్కార్ చేయడం లేదు. కానీ అంబానీ, అదానీలకు అప్పసంగా సంపాదించేకునెలా చట్టాలను కూడా వారికి అనుకూలంగా మారుస్తూన్నారా. ఆ కారణంగానే ఒకవైపు ప్రజల ఆదాయం తగ్గిపోతూ ఉండగా కార్పొరేట్ల సంపద మాత్రం పెరిగిపోతూ ఉంది. ప్రపంచ అసమానతల నివేదిక లెక్కల ప్రకారం భారత దేశంలో కింది స్థాయిలో ఉన్న 50 శాతం మంది జనాభా సంపద మొత్తం దేశ సంపదలో 6.4 శాతం మాత్రమే ఉండగా అత్యంత సంపన్నులుగా ఉన్న ఒక శాతం వారి సంపద 30 శాతం వరకు ఉంది. ఈ అసమానతలు మోడీ పరిపాలనా కాలంలో మరింత పెరిగాయి. అగ్రికల్ పెట్టుబడిపి విధానం కారణంగా లబ్ధి పొందిన భారత కార్పొరేట్ల సంపద మొత్తం దేశ జీడిపీలో 3.4 శాతంగా ఉందిని ఎకానమిస్ట్ చక్రిక తన నివేదికలో తెలిపింది. ప్రధాని మోడీ ఆరోంధ్ర పరిపాలనా కాలంలో ముకేశ్ అంబానీ సంపద విలువ ఐదు రెట్లు పెరగగా..అదానీ సంపద విలువ మూడు రెట్లు పెరిగింది. ముకేశ్ అంబానీ వ్యాపారాలైన చమురు, టెలి కమ్యూనికేషన్స్, రైల్వే, ఎలెక్ట్రెన్సిటీమెంట్‌తో సహా అన్ని రంగాల్లో అతనికి అనుకూలంగా మోడీ సర్కార్ చట్టాలు తీసుకొచ్చింది.

ఏకస్వామ్య వ్యవస్థగా జమీన్

రిలయన్స్ జియోకు మేలు చేసేందుకు ట్రాడు నిబంధనలను సైతం మార్చింది. ఆ నిబంధనలతో రిలయన్స్ జియో టెలి కమ్యూనికేషన్స్ రంగంలో 40 కోట్ల మంది వినియోగదారులతో ఏకస్వామ్య సన్నగా అవతరించింది. రైల్వే రంగంలో కూడా రిలయన్స్‌కు మేలు చేసేలా ఇ కామర్స్ విధానంలో మార్పులు చేసింది. దీంతో అమెజాన్, ఫిష్టాక్స్‌కు అవరోధాలు కల్పించి రిలయన్స్‌కు మేలు చేసింది. దేశీయ సంస్థలకు సమాన అవకాశాలు కల్పించేందుకే ఈ కామర్స్ విధానంలో మార్పులుచేశామని మోడీ ప్రభుత్వం చెప్పినప్పటికీ లాభం చేకూరింది మాత్రం ఒక్క రిలయన్స్‌కు మాత్రమే. నెట్ న్యూఢియాల్స్ అనే భావచితు తిలో దకాలు ఇచ్చి రియలన్స్ జియో, షేర్ బుక్ సంస్థల మధ్య ఒప్పందానికి మోడీ ప్రభుత్వం పచ్చ జెండా ఊపింది. మోడీ సర్కార్ అనుసరిస్తున్న ఆర్థికపెట్టుబడి దారి విధానాల కారణంగా అంబానీతోపాటు మిగతా కార్పొరేట్లు సంపద పోగొను కుంటున్నారు.సామాన్యులు మాత్రంఆదాయాల కోల్పోయి అవస్థలు పడుతున్నారు.

వడ్డీ రద్దు పథకంపై జాప్యం వద్దు

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

బుధవారం విచారణ జరిపింది. చక్రవర్తీ హాఫీపై నిర్ణయం తీసుకున్నామని, అయితే ఇంకా అమలు చేయలేదని సోలీసిటర్ జనరల్ తపోవీర్ మెహతా కోర్టుకు తెలిపారు. రుణ గ్రహీతలకు సహాయపడే విధంగా రూపొందిన వడ్డీ రద్దు పథకాన్ని అమలు చేయడానికి కొన్ని రాంధనాలను పూర్తి చేయవలసి ఉన్నదనీ, దానికి తమకు కాస్త సమయం కావాలని కోరారు. దీనిపై ద్రౌపదిసనం స్పందిస్తూ, వడ్డీని రద్దు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నప్పుడు, దాని అమలుకు ఇంతసమయం ఎందుకు ప్రశ్నించింది. నవంబరు 15 వరకు సమయం ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం కోరుతున్నదనీ సోలీసిటర్ జనరల్ చెప్పాడు.. ఓ సరళమైన రద్దు పథకాన్ని అమలు చేయడానికి పూర్తిగా ఓ నెల ఎందుకని అత్యున్నత న్యాయస్థానం ప్రశ్నించింది.

వడ్డీపై వడ్డీ నుంచి చిన్న తరహా రుణ గ్రహీతలకు మినహాయింపు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఇప్పటికే నిర్ణయం తీసుకుంటే, దానిని వారి ఖాతాల నుంచి డెబిట్ చేయకూడదని చెప్పింది. మరోవైపు రూ.2 కోట్ల వరకు ఉన్న రూపొందిన చక్రవర్తీ హాఫీ చేస్తామని బ్యాంకుల తరపు న్యాయవాది హాఫీడ్ నాల్గ్ కోర్టుకు తెలిపారు. తదుపరి విచారణ నవంబరు రెండుకు కార్యదానమింది. అప్పటికి సరైన చర్యలతో రావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రద్దాననం ఆదేశించింది. కోవిడ్-19 మహమ్మారి సస్థించిన ఇబ్బందికర పరిస్థితుల నుంచి రుణగ్రహీతలకు ఉపశమనం కలిగించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం, అర్బన్ కోన్సెన్స్ చర్యలను ప్రకటించిన సంగతి తెలిసిందే.

సాధారణంగా

వర్షాకాలమో,

శీతాకాలమో వర్షంందంటే చాలు ఇంట్లో నుండి అడుగు బయటపెట్టడానికి కూడా ఇష్టం ఉండదు చాలా మందికి. ఎముకలు కొలింత చల్లగాలి. వంటగదిలోకి వెళ్ళడానికి మనసు మారాలి చేస్తుంది. చలిగాలికి, వర్షానికి గొంతులోకి కాస్త వేడి వేడిగా టీనో, కాఫీనో... కానీ ఎప్పుడూ లివేనా.. సూప్ లు ఉన్నాయి కదా.. ఒక పట్టు పట్టినప్పు కదా.... ఉప్పు, కారం, ఒకటి రెండు కూరగాయలు కలిపి మరిగించి స్పూన్తో నోటికి అందుకుంటే ఆలసి అందుకుంటుంది. బడ్డకం పాలిపోతుంది, మూడ్ హుషారువుతుంది. కూరగాయలతో పాటు మాంసాహారంతో తయారు చేసే సూప్‌లు కూడా చాలా రుచిగా ఉంటాయి. కచ్చెనైన రుచి ఘుఘాళంతో సువాసనతో ఉండే ఈ సూప్‌లు రోజులో ఎప్పుడైనా తాగవచ్చు. తయారు చేయడం కూడా సులభమే.

టెన్ట్ సూప్

కావల్సిన పదార్థాలు : ఓట్స్ - రెండు టేబుల్ స్పూన్లు, సన్నగా తరిగిన ఉల్లిగడ్డ - పావు కప్పు, వెల్లుల్లి రెబ్బలు - 2(సన్నగా తరిగి పెట్టుకోవాలి), ఉప్పు - రుచికి సరిపడా, మిరియాల - కొద్దిగా, సూనె - కొద్దిగా, కొత్తిమీర తరుగు కొద్దిగా.

తయారుచేయు విధానం : పాన్‌లో కొద్దిగా సూనె వేసి వేడి చేయాలి. వేడయ్యాక అందులో ఉల్లిగడ్డ ముక్కలు, వెల్లుల్లి ముక్కలు వేసి బ్రౌన్ కలర్ వచ్చే వరకూ వేగించుకోవాలి. ఈలోపు వేరుగా ఒక గిన్నెలో నీళ్ళు పోసి అందులో రెండు టేబుల్ స్పూన్ల ఓట్స్ వేసి ఉడికించుకోవాలి. చిక్కగా ఉడికిన తర్వాత అందులో పాలు మిక్స్ చేయాలి. ఐదు నిముషాలు ఉడికించాలి. ఇప్పుడు అందులో వేగించి పెట్టుకున్న ఉల్లిగడ్డ ముక్కలు, వెల్లుల్లి ముక్కలు, ఉప్పు, మిరియాల పొడి వేసి బాగా మిక్స్ చేయాలి. చివరగా కొత్తిమీర తరుగుతో ఓట్స్ సూప్‌ను గార్నిష్ చేయాలి. అంతే ఓట్స్ సూప్ రెడీ. ఈ సైన్స్ ఓట్స్ సూప్‌ను వేడి వేడిగా సర్వ్ చేస్తే చాలా రుచికరంగా ఉంటుంది. సైన్స్‌గా ఉండాలంటే ఒకటి రెండు పచ్చిమిర్చిని జోడివచ్చు.

క్యాబేజీ పెప్టర్ సూప్

కావల్సిన పదార్థాలు :

క్యాబేజీ - 1 (సన్నగా తరిగిపెట్టుకోవాలి), క్యారెట్ - 2 (పొట్టు తీసి సన్నగా తరిగిపెట్టుకోవాలి), ఉల్లిగడ్డ - 2 (సన్నగా తరిగి పెట్టుకోవాలి), కార్న్ థ్ఫేర్ - అర టీ స్పూను, మిరియాల - 1 టీస్పూను(పొడి), ఉప్పు - రుచికి సరిపడా, బట్టర్ - టీ స్పూను.

తయారుచేయు విధానం : ముందుగా కూరగాయల ముక్కలన్నీ నీటిలో వేసి ఖుర్తంగా కడిగి పక్కన పెట్టుకోవాలి. తర్వాత (పెజర్ కుక్కర్ స్టౌ మీద పెట్టి నీళ్ళు పోసి మరిగించాలి. తర్వాత అందులో సన్నగా తరిగి పెట్టుకొన్న క్యాబేజీ, క్యారెట్, ఉల్లిగడ్డ ముక్కలు వేయాలి. అన్ని బాగా మిక్స్ చేసి, మూత పెట్టి రెండు లేదా మూడు విజిల్స్ వచ్చే వరకూ ఉడికించి పెట్టుకోవాలి. ఆవిరి మొత్తం తగ్గిన తర్వాత మూత తీయాలి. ఇప్పుడు ఓ పాన్‌లో బటర్ వేసి అందులో కూరగాయ ముక్కలతో సహా సూప్(కూరలు ఉడికిన నీరు) కూడా అందులో పోయాలి. ఇప్పుడు అందులో మిరియాల పొడి, ఉప్పు కూడా వేసి బాగా మిక్స్ చేయాలి. సూప్ చిక్కగా రావాలంటే కొద్దిగా కార్న్ థ్ఫేర్ కలిపి ఉండలు కట్టుకుండా మిక్స్ చేయాలి. అంతే పెప్టర్, క్యాబేజీ సూప్ రెడీ. వేడి వేడిగా సర్వ్ చేయాలి. ఇది దగ్గ జలుబును నివారిస్తుంది. అలాగే శరీరంలో వేడి పుట్టించి కొవ్వును కరిగిస్తుంది.

హై‘డర్’బాద్..

నవతెలంగాణ-సీటీబ్యూరో

హైదరాబాద్ మహనగరం కుండపోత వర్షానికి అతలాకుతలమైంది. వరదల్లో చిక్కుకుంది. జనజీవనం స్తంభించింది. కరెంట్ ఐంద్ అయింది. రోడ్డు చెరువులను తలపించాయి. దాంతో భారీగా ట్రాఫిక్ జామ్ అయింది. రోతట్టు ప్రాంతాల్ని నీటముని పెరిగాయి. మ్యాన్‌వోల్టేజీలోకి వరద పోకపోవడంతో రోడ్డు మోకాల్లోతు నీటితో నిండిపోయింది. విజయవాడ జాతీయ రహదారి, సాగర్‌రోడ్డు, శ్రీశైలం వైపు వెళ్లే రహదారిపై ట్రాఫిక్ జామ్‌తో పాదానాలు నిలిచిపోయాయి. బుధవారం రోతట్టు ప్రాంతాల్లో మంత్రిల పర్యటించి, మరో రెండ్రోజులు అప్రమత్తంగా ఉండాలని ప్రజలకు సూచించారు.

రికార్డుస్థాయిలో వర్షపాతం

గ్రేటర్ హైదరాబాద్‌తోపాటు నగర శివారు ప్రాంతాల్లో రికార్డు స్థాయిలో వర్షపాతం నమోదైంది. మేడ్చల్ జిల్లా ఘటికేనర్‌లో మంగళవారం భారీ వర్షం కురవడంతో 31.9సం.మీ వర్షపాతం నమోదైంది. 1903లో 19.1సం.మీ నమోదైతే 2002లో 23సం.మీ వర్షపాతం నమోదైంది. 2010లో 14సం.మీ, ఈసల 9వ తేదీన ఆసిన్‌నగర్‌లో 15.1సం.మీ వర్షపాతం నమోదైంది. 2002 తర్వాత ఇంత భారీ స్థాయిలో వర్షపాతం నమారు కావడంతో ఇదే తొలిసారిని పర్యావరణ నిపుణులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

నీటమునిగిన 122 ప్రాంతాలు, 20,540 ఇండ్లు భారీ వర్షాల్లో గ్రేటర్‌లోని 122 ప్రాంతాల్లో 20,540 ఇండ్లు మునిగిపోయాయి. అధుగురు మృతిపెందరూ. 1.50లక్షల మందిని పుడవారను ప్రాంతాలకు తరలించారు. ముసారాంబాగ్-అంబర్‌పేట్ బ్రిడ్జ్ నీటమునిగింది. వరద ఉధృతికి రెండువైపులా ఐదేన్ పెన్సర్స్ కొట్టుకుపోయింది. ఉప్పల్‌లోని పెద్దచెరువు సమీపంలో భారీగా నీరు చేరింది. రామంతాపుర చెరువు నిండడంతో రోడ్డు మునిగింది. ట్రాఫిక్‌ను నిలిపేశారు. కాప్టలో చాలా కాలనీలు మునిగాయి. ఓయూలో 120 ఇండ్లు

డిజిటల్ విద్యలో కేరళ టాప్

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

ఆయన ప్రకటించారు. అన్ని తరగతి గడులను అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అవ్వగ్రేడ్ చేయడం, హైటెక్ ఐటీ లాభాలు ఏర్పాటు చేయడం వల్ల రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులకు అధునాతన అభ్యాస వ్యవస్థలు లభిస్తాయని తెలిపారు. “పాఠశాల విద్య మొత్తం డిజిటలైజేషన్ సాధించిన మొదటి రాష్ట్రంగా కేరళ నిలిచింది. 8 నుంచి 12 తరగతి వరకూ మొత్తం 42,000 తరగతి గదుల్లో ల్యాప్‌టాప్‌లు, ప్రాజెక్టర్లు, స్క్రీన్లు ఉన్నాయి. తరగతి గడులు పాఠశాల స్కూడమొలతో నెట్‌వర్క్ అనుసంధానం చేయబడ్డాయి.” అని రాష్ట్ర మంత్రి బజాక్ థానూస్ ట్యూట్ చేశారు. ఎదుక్కేపేన్ రెహమాన్‌షేక్ మిషన్‌లో భాగంగా అన్ని తరగతి గడులను అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అవ్వగ్రేడ్ చేయడం, ఐటెక్ లాభాలు ఏర్పాటు, రాష్ట్రంలోని అందరికీ ఉచితంగా విద్యను అందించడం విజయన్ సర్కారు లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఈ ప్రాజెక్టును 2018లో ప్రారంభించారు. దీనిలో భాగంగానే రాష్ట్రంలో 16,027 పాఠశాలకు దాదాపు 3.74 లక్షల డిజిటల్

పరికరాలను అందించారు. వీటిలో 1,19,055 యువ్‌టాబ్‌లు, 69,944 మల్టీమీడియా ప్రాజెక్టర్లు, 23,093 ప్రాజెక్టర్ స్క్రీన్లు ఉన్నాయి. అలాగే, 4,545 ఎల్‌ఈడీ టీవీలు, 4,578 డీఎన్‌ఎల్‌ఆర్ తెమరాలు, 4,720 ఫుల్ హెచ్‌డి వెబ్‌కామెలు, 4,611 మల్టీ పంక్ట్స్ ట్రైంబుడ్లు, ఉన్నాయి. మొత్తం 12,678 పాఠశాలలకు హైస్పీడ్ బ్రాడ్‌బ్యాండ్ ఇంటర్నెట్ కనెక్టివిటీ ఉంది. మొదటి దశలో 4,752 ప్రభుత్వ, ఎయిడెడ్ ఉన్నత పాఠశాలలు, మాధ్యమిక పాఠశాలల్లో 8 నుంచి 12 తరగతుకు 42 వేల హైటెక్ తరగతి గడులను ఏర్పాటు చేశారు. అలాగే, ఒకటి నుంచి ఏడు తరగతులకు 11,275 ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలల్లో హైటెక్ ల్యాబులు ప్రారంభించారు. దీనికి కేరళ ఇన్స్‌ట్రక్షన్ అండ్ టెక్నాలజీ ఫర్ ఎడ్యుకేషన్ నిధులు కేటాయించింది. అయితే, 2016లో రెన్డీ డెమాక్రటిక్ ఫ్రంట్ (ఎల్‌ఎఫ్) ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడే.. వేయి ప్రభుత్వ స్కూళ్లలో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అవ్వగ్రేడ్ చేయడం, ఐటెక్ లాభాలు ఏర్పాటు తీసుకురావడానికి నిర్ణయించుకున్న సంగతి తెలిసిందే. ప్రభుత్వ విద్యను కాపాడటం కోసం, విద్యా సంస్కరణలు తీసుకురావడానికి “పోత విద్యాభ్యాస సంక్షణ యోజన” తీసుకొచ్చింది. ఈ మిషన్ కింద

నాయకత్వం అంటే...

చౌలా మంది గొప్ప గొప్ప నాయకులు కావాలని కలలు కంటుటారు. వీరిలో కొందరు తమ కలలను సాకారం చేసుకునే దిశగా తమను తాము మలుచుకుంటారు. అయితే.. నాయకులు కావాలంటే ముందుగా మనలో నాయకత్వ లక్షణాలు ఉన్నాయో లేదో గుర్తించాలి. అలాగే మనలోని బలాలు బలహీనతలపై స్పష్టమైన అవగాహన కలిగివుండాలి. అప్పుడే మనం ఓ మంచి టీడర్‌గా ఎదగలం. అనలు నాయకత్వ లక్షణాలు ఎలా ఉండాలో ఇక్కడ తెలుసుకుందాం.

□ ఎల్లవేళలా ఆశావాద దృక్పథం కలిగివుండాలి. □ తొలుత చిన్న లక్ష్యాలు, ఆ తర్వాత పెద్ద లక్ష్యాలను చేరుకునేలా సాధన వుండాలి. □ బృందంలోని సభ్యుల ప్రతిభను గుర్తించగలగాలి. వారికిచ్చిన పనులు సక్రమంగా పూర్తి చేస్తున్నారా లేదా అన్నది గ్రహించాలి. □ బృంద సభ్యులను గౌరవిస్తూ వారిలోని స్పృహతో పాలు పాడయి బలహీనతలు, బలాలను పోతాయి. పాలు పాడై తొలుంనంుని పోయాయి కదా ఇంకెంతవని పార బోస్తారు చాలా మంది. అలా పారబోయి కుండా మొక్కలకు పిచికారి చేస్తే అవి బ్రహ్మాండంగా వుంటాయని. పాలలో అధికంగా ఉండే కాల్షియం కంపెంట్ మొక్కల పెరుగుదలకు సహాయపడుతుంది. మొక్కలను కుళ్ళిపోకుండా చేస్తుంది. పాలలో అవసరమైన ప్రోటీన్లు, విటమిన్ బి కూడా వున్నలంగా ఉన్నాయి. ఇవి మొక్కల మొత్తం ఆరోగ్యానికి

రక్తపోటు ఉంటే..?

ఆంధోళన చెందకూడదు. విపరీతమైన కోపం వసിക്കరాదు. శాంతంగా వుండాలి. రక్తపోటును అదుపులో పెట్టుకునేందుకు ఈ చిట్కాలు పాటిస్తే కూడా ప్రయోజనం వుంటుందని వైద్యులు చెపుతున్నారు.

□ నెమ్మదిగా, దీర్ఘంగా శ్వాస తీసుకోవటం వల్ల మహిళల్లో రక్తపోటు 14 పాయింట్లు తగ్గుతున్నట్లు బయటపడింది. ఈ ప్రక్రియ ఒత్తిడి హార్మోన్ల ఉత్పత్తిని తగ్గిస్తుంది. దీంతో రక్తనాళాలు వదులుగా అవుతాయి, రక్తపోటు అదుపులో ఉంటుంది.

□ పచ్చని ప్రకృతి దృశ్యాలను చూసినప్పుడు మెదడులో హాయిని కలిగించే అల్పా తరంగాలు పుట్టుకొంటాయి. ఇవి కేంద్ర నాడీ వ్యవస్థను ప్రశాంతంగా ఉంచుతాయి. రక్తపోటును పెంచే కాల్షికోల్ హార్మోన్ల ఉత్పత్తిని తగ్గిస్తాయి. కాబట్టి గోడ మీద ప్రకృతి దృశ్యాల చిత్రాలను అలంకరించుకోవటం మంచిది.

గేట్లు ఎత్తారు. నాలా పరిధిలోని కాలనీలు, ఇండ్లలోకి నీరు చేరింది. జంట జలాశయాలు ఉస్మాన్‌సాగర్, హిమాయత్‌సాగర్ సైతం నిండాలు. హిమాయత్ సాగర్ ఎఫ్‌డీఎల్ 1763.50అడుగులు అయితే, ప్రస్తుతం నీటిమట్టం 1763.20అడుగులకు చేరింది. దీంతో ఆరుగేట్లను ఎత్తి మూసీలోకి నీటిని వదులుతున్నారు. ఉస్మాన్‌సాగర్(గండ్‌పేట్) ఎఫ్‌డీ ఎల్ 1790అడుగులు. ప్రస్తుతం 1781.20 అడుగులకు చేరింది. వాటర్‌బోర్డు ఎండ్ డానకిషోర్ హిమాయత్‌సాగర్ నిండ్లగా ఉంది.

అప్రమత్తంగా ఉండాలి : సీఎం భారీ వర్షాలు, వరదల నేపథ్యంలో క్షేత్రస్థాయి అధికారులతో ఎప్పటికప్పుడు పరిస్థితిని సమీక్షించాలని ముఖ్యమంత్రి కె.చంద్రశేఖరరావు... (ట్రస్కో, జెనెక్ సీఎండ్ ప్రభాకరరావును ఆదేశించారు. తర్వాతా అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని సూచించారు. విద్యుత్ విషయంలో ప్రజలను కూడా అప్రమత్తం చేయాలని ఆదేశించారు. బుధవారం ఆయన సీఎండ్‌తో మాట్లాడి... విద్యుత్ సరఫరాలో తలెత్తుతున్న అంతరాయాలు, వాటిని తొలగిస్తున్న పరిస్థితిని గురించి అడిగి తెలుసుకున్నారు. ‘చాలా చోట్ల విద్యుత్ శాఖకు కూడా భారీ నష్టం వాటిల్లింది. కరెంటు అవసరమైన కోసం నీళ్లుంది ప్రతీకూల వాతావరణంలో కూడా బాగా కష్టపడుతున్నారు. పరిస్థితి సూటికి నూరు శాతం చక్కబడేంత వరకు ఇదే స్పూర్తిని కొనసాగించండి...’ అని సీఎం సూచించారు. సీఎమ్‌డి మాట్లాడుతూ...‘వరదల వల్ల పెద్ద సంఖ్యలో ట్రాన్స్ పార్శుర్లు కొట్టుకుపోయాయి. కరెంటు పోల్కో ఒంగిపోయాయి. వైర్లు విరిచిపోయాయి. ఇంకా అవసరం, వరదల ఉధృతి తగ్గలేదు. జలమయమైన ప్రాంతాలకు వెళ్లటం కూడా సీబ్బందికి సాధ్యమేదంటు లేదు. హైదరాబాద్‌లో కూడా చాలా పట్టణాల్లోని ఆపార్టుమెంట్లు నీటితో నిండి ఉండటం వల్ల విద్యుత్ సరఫరాకు అంతరాయం అనివార్యమింది. కొన్ని చోట్ల విద్యుత్ ప్రమాదాలను నివారించటానికి ముందు జాగ్రత్త చర్యగా సరఫరాను నిలిపేశారు. పరిస్థితినిబట్టి మళ్లీ సరఫరా చేస్తున్నాం. ఎక్కడి వరకైతే సీబ్బంది వెళ్లగ లో అక్కడి వరకు వెళ్లి 24గంటలపాటు పునరుద్ధరణ చర్యలు చేపడతారు...’ అని వివరించారు.

వేయి మంది విద్యార్థులున్న ప్రతి ప్రభుత్వ పాఠశాలకు ప్రాథమిక మోకరి ఉదుమాయాల కల్పనలో భాగంగా రూ.3 కోట్ల వరకూ అందిస్తుంది. అలాగే, ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ పాఠశాలకు రూ.1 కోటి అందిస్తుంది.

కాగా, పాఠశాలల్లో ఏర్పాటు చేసిన డిజిటల్ పరికరాలకు ఐదేండ్ల అవ్వసైన్ వారంటీ, లీమహా సౌకర్యాన్ని కల్పించారు. అలాగే, వీటినిక సరిహద్దులించిన పాఠశాలలను పరివర్తించడానికి వెబ్‌పోర్టల్, కౌల్ సెంటర్‌లు కూడా అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చారు. అలాగే, డిజిటలైజేషన్ మిషన్‌లో భాగంగా దాదాపు 1,83,440 మంది ఉపాధ్యాయులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఇన్నారు. పాఠశాలల్లో మోకరి నడుమాయలు కల్పించడంలో రాజీవడకుండా.. గ్రామీణ- వట్టలు విభజనతో సంబంధం లేకుండా సౌకర్యాలకు కల్పించడం ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా కేరళ నిలుస్తున్నది. ఇతర రాష్ట్రాల్లో విద్యార్థులు రావడం లేదంటూ ప్రభుత్వ బడుల మూసీవేళ కావసాగుతుండగా.. కేరళలో గత మూడేండ్లలో ఐదు లక్షల మందికి పైగా విద్యార్థులు ప్రభుత్వ బడుల్లో చేరడం.. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న మెరుగైన చర్యలకు అర్థం పడుతున్నది.

మనసుకోవాలి.

□ బృంద సభ్యులకు ప్రతినిధిగా అంటే వారధిగా ఉండాలి □ నిర్ణయం తీసుకో వాల్సినపుడు తన నిర్ణయమే చివరిదై ఉండాలి. అప్పుడప్పుడూ బృంద సభ్యుల సలహాలు తీసుకోవచ్చు. □ సుజ్ఞానాత్మకతను పెంచుకోవాలని టీం సభ్యులను పోత్సహిస్తూ ఉండాలి. □ నాయకత్వంలో ఉన్నప్పుడు కొన్ని పనులు చేయకూడదు. □ బృందం సభ్యుల ఎమోషన్, దృష్టికోణంతో అడుకోరాదు. □ వారి భావావేశాలను పంచుకుంటూ, విభేదాలను పరిష్కరిస్తూ ఉండాలి. □ ఒకవేళ వనిలో ప్రతికూల వాతావరణం ఏర్పడితే బృంద సభ్యులను నిందించవద్దు. తప్పు ఎక్కడుంటే తెలుసుకుని సరిదిద్దేందుకు ప్రయత్నించాలి.

40 ఏండ్లలో ఈ వర్షాన్ని చూడలేదు: కేటీఆర్

నవతెలంగాణ బ్యూరో - హైదరాబాద్

హైదరాబాద్‌లో ఇంత భారీ వర్షాన్ని 40 ఏండ్లలో తాను ఎప్పుడూ చూడలేదని పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి కెటి రామారావు చెప్పారు. బుధవారం శాసనసమండలిలో ఆయన మాట్లాడుతూ ఆకాశానికి చిల్లు పడిందా?అన్నట్లుగా ఎడతెరిపి లేకుండా వర్షం కురిసిందన్నారు. మంగళవారం రాత్రి 12 గంటల వరకు ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వర్షాలు, వరదలపై సీఎన్, డిజీటీలతో సంప్రదించారని చెప్పారు. బుధవారం ఉదయం 8.30 గంటలకు జీహెచ్ఎస్ఐ అధికారులు, హైదరాబాద్, మేడ్చల్, రంగారెడ్డి జిల్లాల కలెక్టర్లతో సమీక్ష నిర్వహించామన్నారు. మూసినది ఉధృతంగా ప్రవహిస్తున్నదని చెప్పారు. ఎక్కువైతే చెరువులు నిండి, వరద జారిిన వద్ద ప్రాంతాల్లో పునరావాస, సహాయక చర్యలను ముమ్మరం చేశామని వివరించారు.

జిల్లాల్లో తాటి నీరా ఉత్పత్తుల

పరిశ్రమలు

- కల్లుగిత కార్మిక సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షులు**

మాటూరి బాలరాజ్ డిమాండ్
నవతెలంగాణ-సూర్యాపేట
జిల్లా కేంద్రాల్లో నీరా, తాటి ఉత్పత్తుల పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేసే గీత కార్మికులు, యువతీ, యువకులకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలని తెలంగాణ కల్లుగిత కార్మిక్ సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షులు మాటూరి బాలరాజ్ గౌడ్ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. బుధవారం సూర్యాపేట జిల్లా కేంద్రంలోని విఘ్నేశ్వర ఫంక్షన్‌హాల్‌లో నిర్వహించిన ఆ సంఘం జిల్లా రెండ్ మహాసభలో ఆయన మాట్లాడారు. సర్కార్ సర్కాయి పాపన్న జయంతిని అధికారికంగా నిర్వహించాలని కోరారు. కల్లుగిత పెడరెవీన్ ఏర్పాటు చేసి రూ.5 వేల కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయించాలన్నారు. అన్ని గ్రామాల్లో సోసైటీలకు పెడతరాల భూమి ఇచ్చి తాటి, ఈత, ఖర్జూర, జీనుగ చెట్లు పెంచాలని కోరారు. కల్లులో ఉన్న బోషకా గురించి ప్రభుత్వమే ప్రచారం చేసి మార్కెట్ సౌకర్యం కల్పించాలన్నారు. తాటి చెట్లపై నుంచి పడి చనిపోయిన గీత కార్మికుల కుటుంబాలకు, శాశ్వత వికలాంగులైన వారికి రూ.10 లక్షల ఎక్సీగ్రేమియా ప్రకటించాలని డిమాండ్ చేశారు. కరోనా ప్రభావంతో ఇబ్బందులు పడుతున్న కల్లుగిత కార్మికుల ప్రతి కుటుంబానికి ప్రతి నెలా రూ.7500 చొప్పున ఆరు నెలలపాటు ఇవ్వేలా చర్యలు చేపట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. సంఘం జిల్లా అధ్యక్షులు ఎల్లూరి గోవింద్ అధ్యక్షతన నిర్వహించిన ఈ మహాసభలో జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి బెల్లంకొండ వెంకటేశ్వర్లు, నాయకులు అబ్బాగని భీశం, ఉయ్యాల నగేష్, మడ్డి అంజిబాబు, తుమ్మల సైదయ్య, కలగాని సోమయ్య, బోడపల్లి జయమ్మ పాల్గొన్నారు.

17న ఇ-లోక్ అదాలత్

నవతెలంగాణ బ్యూరో - హైదరాబాద్

సీట్ సీవిల్ కోర్టు పరిధిలో పెండింగ్లో ఉన్న కేసుల్లో రాజ్ కుదిర్చేందుకు ఈ నెల 17న ఇ-లోక్ అదాలత్ నిర్వహిస్తున్నట్లు సీట్ సీవిల్ కోర్ట్ లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటీ కార్యదర్శి తెలిపారు. అథారిటీ ఆధ్వర్యంలో బుధవారం న్యాయాధికారులు, బీమా కంపెనీలు, స్టాండింగ్ కాన్సల్టర్లు, క్రైమెట్ అడ్వోకేట్లతో నిర్వహించిన సమావేశంలో ఆ కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి, అథారిటీ చైర్‌పర్సన్ పలు సూచనలు చేశారు. బాధి అసోసియేషన్ సభ్యులను సహకరించాలని కోరారు.

చట్టసభల్లోనూ మహిళలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించాలి

- జీహెచ్ఎస్ఐలో 50 శాతం కేటాయించడం**

అభినందనీయం

- మండలిలో అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి**

నవతెలంగాణ బ్యూరో - హైదరాబాద్

జీహెచ్ఎస్ఐ చట్ట సవరణను ఆహ్వానిస్తున్నామని శాసనసమండలి సభ్యులు అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి అన్నారు. మహిళలకు 50 శాతం రిజర్వేషన్ కేటాయించడం అభినందనీయమని చెప్పారు. అయితే ఆసెంబ్లీ, మండలి, పార్లమెంటు వంటి చట్టసభల్లోనూ మహిళలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించాలని డిమాండ్ చేశారు. బుధవారం శాసనసమండలిలో జీహెచ్ఎస్ఐ చట్ట సవరణ బిల్లుపై ఆయన మాట్లాడుతూ జీహెచ్ఎస్ఐ బడ్జెట్‌లో 10 శాతం గ్రీన్ బడ్జెట్‌కు కేటాయించడం సరైనది అన్నారు. అయితే హరిజనహారం చేపట్టేందుకు నిధులతోపాటు అవసరమైన భూమి ఉండాలని చెప్పారు. ప్రభుత్వ భూముల్లో ఈ ప్రక్రియ చేపట్టాలని సూచించారు. 33 శాతం ఉన్న బీసీ రిజర్వేషన్‌ను పెంచాలని కోరారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు నిర్వహించాలనడం సరైనది కాదన్నారు. ప్రజాసామ్యుయతంగా ఎన్నికలు జరపాలని డిమాండ్ చేశారు. చట్ట సవరణలో ఈ అంశాన్ని ఉపసంహరించాలని కోరారు. దీనిపై మంత్రి కేటీఆర్ మాట్లాడుతూ చట్టసభల్లో మహిళలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించడానికి టీఆర్ఎస్‌కు అభ్యంతరం లేదన్నారు. అయితే కాంగ్రెస్, బీజేపీ పూనుకుంటే తమ పార్టీ సహకరిస్తుందని చెప్పారు.

ఎల్ఆర్ఎస్‌తో సాహస్యాలకు ఇబ్బంది

లేఅవుట్ రెగ్యులరైజేషన్ స్కెం (ఎల్ఆర్ఎస్)తో సాహస్యాలకు ఇబ్బందులు తలెత్తుతున్నాయని అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి చెప్పారు. ప్రజలకు ఉపయోగపడేలా సరళంగా ఉత్పర్లులు జారీ చేయాలని కోరారు. తెలంగాణ వ్యవసాయ భూమి (వ్యవసాయేతర ప్రయోజనాల కోసం మార్పులకు) చట్ట సవరణపై చట్ట సమన్వయ కమిటీ, దీన్ని ఆహ్వానిస్తున్నామని అన్నారు. ప్రజలకు ఇబ్బంది లేకుండా ఈ ప్రక్రియ జరిగితే సంతోషమని చెప్పారు.

ముగ్గురు అటవీ అధికారుల సస్పెన్షన్

- కలవ ఆక్రమ రవాణా వ్యవహారంలో..**

నవతెలంగాణ-చింతమానెపల్లి

మహారాష్ట్ర నుంచి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి కలవ రవాణా చేసిన వ్యవహారంలో ఆసిఫాబాద్ జిల్లా ఖర్చెల్లి రేంజ్ అటవీ అధికారులు ముగ్గురిని సస్పెండ్ చేస్తూ డిఎఫ్. రాజేందర్ బుధవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. రేంజ్ అధికారులు మహారాష్ట్ర అటవీ అధికారులతో మిలాఖాట్ అయి నకిలీ వే బీల్లులు సృష్టించి కలవను కరీంనగర్, హైదరాబాద్‌కు తరలించారు. ఈ విషయం ఉన్నతాధికారుల దృష్టికి రావడంతో డివిజన్‌లో స్థాయి అధికారులతో పూర్తి విచారణ జరిపించారు. ఈ వ్యవహారంలో చింతమానెపల్లి మండలంలోని ఖర్చెల్లి రేంజ్ పరిధిలో విధులు నిర్వర్తిస్తున్న ఎఫ్ఎస్ఎఫ్. శ్రీకాంత్, ఎఫ్బీఓ. రామయ్య, సర్దార్ పాల్క ఉన్నట్లు గుర్తించారు. దీంతో వీరిని సస్పెండ్ చేస్తూ డిఎఫ్ఓ. విజయకుమార్ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. మహారాష్ట్ర, ఛత్తీస్‌గఢ్, తెలంగాణను అనుసంధానం చేస్తూ, వంతెన నిర్మించడంలో కొందరు అధికారులు అక్రమార్కులతో కుమిత్తై కలవ అక్రమ రవాణా చేస్తున్నారని డిఎఫ్ఓ. తెలిపారు.

1,446 మందికి పాజటివ్

- ఎనిమిది మంది వృత్తి, కరోనా బులెటిన్**

నవతెలంగాణ బ్యూరో - హైదరాబాద్

రాష్ట్రంలో మరో 1,446 మందికి కరోనా పాజెటివ్ గా నిర్ధారణ అయింది. సోమవారం రాత్రి 8 గంటల నుంచి మంగళవారం రాత్రి 8 గంటల వరకు 24 గంటల్లో ఈ కేసులు సమాధైసట్లు రాష్ట్ర డెప్యూటీగవ్నాఖ బుధవారం ఉదయం విడుదల చేసిన బులెటిన్ లో పేర్కొంది. తాజా కేసులతో కలుపుకుని ఇప్పటి వరకు 2,16,238 మంది వైరస్ బాసిన పడగా, అందులో 1,91,269 మంది కోలుకున్నారు. మరో 23,728 మంది చికిత్స పొందుతున్నారు. కాగా మరోఎనిమిది మంది కరోనాతో ప్రాణాలు కోల్పోగా, మొత్తంగా మరణాల సంఖ్య 1,241కు చేరింది. మరో 1049 మంది రిపోర్టుల రాబోయి ఉంది. ఇదిరాష్ట్రంగా 40,056 మందిని పరీక్షిస్తే సరికొత్త 3.60 శాతం మందిలో వైరస్ బయటపడింది. ప్రతి 10 లక్షల మంది జనాభాకుగాను 98,445 మందికి మాత్రమే టెస్టులు చేయబలిగారు.

ఉగ్రరూపం

ఉధృతంగా ప్రవహిస్తున్న మూసీ

- తెగిన చెరువులు, కుంటలు**

- గేట్లు తెరుచుకున్న సింగూరు**

- నట్టేట మునిగిన అన్నదాత**

- లక్షల ఎకరాల్లో పంట నష్టం**

- పొలాల్లో వరద.. ఇసుక మేట**

నవతెలంగాణ- యంత్రాంగం

వాయుగుండంతో వచ్చిన కుండపోత వర్షాల వరదలు ఉగ్రరూపం దాల్చాయి. రోడ్లు, ఇండ్లు తేడా లేకుండా వరద పోతల్లింది. ఎన్నడూ లేనంతగా మూసీ ఉగ్రరూపం దాల్చింది. బ్రిటీష్‌లపై నుంచి వరద పెద్దఎత్తున ప్రవహిస్తోంది. చెరువులు, కుంటల కట్టలు తెగాయి. ఖమ్మం జిల్లాలో నాగార్జునసాగర్ కాలువకు గండి పడింది. చాలాకాలానికి సింగూరు ప్రాజెక్టు నిండటంతో గేట్లు ఎత్తారు. పలువార్లు వరద ప్రవాహంతో పలువురు గల్లంతయ్యారు. ఇండ్లు, గోడలు కూలి ముట్టించెందారు. ఎడతెరిపి లేని భారీ వర్షాల వల్ల అన్నదాత నట్టేట మునిగాడు. పత్తి, వరి పైర్లు నీటిలో పూర్తిగా మునిగిపోయాయి. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా లక్షల ఎకరాల్లో పంటల నష్టం వాటిల్లినట్లు అధికారులు ప్రాథమిక అంచనా చేశారు. రోడ్డు కోట్లకుపోయి రాకపోకలు నిలిచాయి.

నల్లగొండ జిల్లా నేరేడుపర్తి మండలం చిల్లెపల్లి వద్ద మూసీ ఉధృతికి పాత బ్రిడ్జి మునిగింది. రామన్నపేట మండలం లక్ష్మాపురం గ్రామంలో మూసీ నదిపై నిర్మించిన బ్రిడ్జిపై నుంచి సుమారు పది వీళ్లు ఎత్తులో నీరు ప్రవహిస్తోంది. చిట్టాల్ల శివారులో జాతీయ రహదారిపై నీరు నిల్వడంతో కార్లు, ద్విచక్ర వాహనాలు నడవడం లేదు. రాచకొండలోని పుల్‌చెరువు, లోతుకుంట, కుక్కలదాని చెరువు, గున్నేరుకుంట, లోతుకుంత, పాంచండ్యంకు, మూలగుత్తకుంటలు తెగిపోయాయి.

ముషంపల్లి గ్రామానికి చెందిన కారింగు యాదయ్య అనే రైతుకు సంబంధించి కేళ్ళపూరంలో నీరు నిలిచి 500 కోట్ల చనిపోయి, సుమారు రూ.8లక్షల నష్టం జరిగిందని బాధితుడు తెలిపాడు. చౌటుప్పల్ పట్టణంలోని ఆర్టీఎస్, తహసీల్దార్, ఎంపీడితో కార్యాలయాలు నీట మునిగాయి. పాల సేకరణ కేంద్రం, టీటీడి కర్నూలు మండలంతో పాటు అయ్యప్ప ఆలయం కూడా నీట మునిగింది. ఆర్టీసీ బస్టాండ్, హైండ్లమ్ కాటని, చిన్నకొండూర్ రోడ్డు, గాంధీ పార్క్, రౌసంగర్, శాంతి సగర్‌తో పాటు ఫైర్ స్టేషన్ ఏరియల్స్‌ని ఇండ్లలో పెద్ద ఎత్తున నీరు చేరింది.

తోటల సాగులో మార్పు రావాలే..

ఇందుకోసం సమగ్ర విధానాన్ని రూపొందించాలే...

- మూఝెల్లో పని పూర్తి కావాలి : సీఎం కేసీఆర్ ఆదేశాలు**

నవతెలంగాణ బ్యూరో - హైదరాబాద్

కూరగాయలు, పండ్లు, పూలు తదితర తోటల సాగులో గుణాత్మక మార్పులు రావాలని ముఖ్యమంత్రి కె.చంద్రశేఖరరావు అన్నారు. ఉద్యానవన శాఖను బలోపేతం చేయటానికి ప్రభుత్వం ఎన్ని రకాల చర్యలు తీసుకుంటున్నది ఆయన తెలిపారు. ఇందులో భాగంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర సమగ్ర ఉద్యానవన పంటల సాగు విధానాన్ని మూఝెల్లో రూపొందించాలని ఆదేశించారు. ఆ విధానం ద్వారా ఏడాదిలోగా వలితాలు సాధించాలని ఆకాంక్షించారు. బుధవారం హైదరాబాద్‌లోని ప్రగతి భవన్‌లో ఉద్యానవన శాఖపై సీఎం కేసీఆర్ సమీక్ష నిర్వహించారు. తెలంగాణలో విభిన్న రకాల నృణాహుల కలిగిన నేలలున్నాయని ఆయన తెలిపారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 900-1500 మిల్లీమీటర్ల వార్షిక సగటు వర్షపాతం సమాదృశ్యమైనదని వివరించారు. వృత్తి నైపుణ్యం కలిగిన లక్షలాది రైతుల కుటుంబాలున్నాయని చెప్పారు. ఇలాంటి సానుకూలాంశాలు ఎన్నో ఉన్నప్పటికీ వేరే రాష్ట్రాల నుంచి పండ్లు, కూరగాయలు, పూలు,మసాలా దినుసులు, సూనె గింజలను దిగుమతి చేసుకోవాల్సి వస్తున్నదని చెప్పారు. ఈ పరిస్థితి మారాలని అన్నారు. ఉద్యానవన పంటల్లో రాష్ట్రం స్వయం

ముగిసిన మాజీ ఎమ్మెల్యే మల్లేష్ అంత్యక్రియలు

హాజరైన వివిధ పార్టీల నాయకులు

- మంచి నాయకున్ని కోల్పోయాం:**

ఆసిఫాబాద్ జడ్జి చైరెవర్సన్, ఎమ్మెల్యే చిన్నయ్య
నవతెలంగాణ-బెల్లంపల్లి
కమ్యూనిస్టు యోధుడు, కార్మిక నాయకుడు, సీపీఐ సీనియర్ నాయకులు మాజీ ఎమ్మెల్యే గుండా మల్లేష్ అంత్యక్రియలు బుధవారం మంచిర్యాల జిల్లా బెల్లంపల్లి పట్టణంలో ముగిశారు. అనారోగ్యంతో హైదరాబాద్‌లో తుదిశ్వాస

రామన్నపేట మండలం కేంద్రంలో రైల్వే ట్రాక్ అండర్ పాస్ వద్ద వర్షం నీరు చేరి సీరిపురం - రామన్నపేట గ్రామాల మధ్య రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. లక్ష్మాపురం వద్ద మూసీ వాగు 15 అడుగుల ఎత్తులో వరద ప్రవాహం ముంచెత్తింది. వలిగొండ మండల కేంద్రంలో మూసీ వద్ద వరద ఉధృతికి 12 లాీలు మునిగిపోయాయి. రంగారెడ్డి జిల్లా అంతటా రోడ్డు కోట్లకుపోయి రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. జిల్లాలో 90శాతం వరి పంట నీట మునిగింది. పత్తి పంటకు మరోసారి తీరని నష్టం కలిగింది. వరద ప్రభావిత ప్రాంతాల నుంచి 272 కుటుంబాలను ఐదు పునరావాస కేంద్రాలకు తరలించారు. ఉమ్మడి మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో నదులు, వాగులు పొంగి రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. తీవ్ర పంట నష్టం జరిగింది. రోడ్లపై భారీగా వరద పారుతోంది.

ఖమ్మం జిల్లాలో 612 మి.మీ. వర్షపాతం
ఖమ్మం జిల్లా వ్యాప్తంగా 612 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం సమాధైంది. కల్వార మండలం వడవడ గోపనగి గ్రామం వెళ్లే తారు రోడ్డుకు గండి పడింది. మండల వ్యాప్తంగా 5700 ఎకరాల్లో పంట నష్టం వాటిల్లినట్లు వ్యవసాయ అధికారులు అంచనా వేశారు. కూసుమంచి మండలం నాయకన్‌గూడెం వద్ద నాగార్జునసాగర్ కాలువకు బుంగ పడింది. నాయకన్‌గూడెం - ఈశ్వరపూడూరి గ్రామాలకు మధ్య వాగు పొంగుతుండటంతో రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. ఎర్రపాలెం మండలం రాసవోలు బ్రిడ్జి మీదుగా వరద నీరు వస్తుండటంతో రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. చింతకానిలో బోపాయి తోటలో కొన్ని చెట్లు నేలకూలాయి.

మళ్లీ వరదల్లో వరంగల్

వరంగల్ జిల్లా మరోసారి వరదమయంగా మారింది. వరంగల్ అర్బన్ జిల్లాలోని కమలాపురి మండలం శ్రీరాములపల్లిలో వర్షం బీభత్సాన్ని సృష్టించింది. విద్యుత్ స్రవణాలు విరిగిపడ్డాయి. 50 ఇండ్లు పాక్షికంగా 8 ఇండ్లు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. జనగామ జిల్లా పరిధి వడ్డకొండ వద్ద వాగు ఉబ్బిందనింది. మరెండ్ గ్రామానికి చెందిన నలుగురు కారులో వెళ్తుండగా కొట్టుకుపోయింది. పోలీసులు వారిని కాపాడారు. సూర్యాపేట రోడ్డులో ఆర్టీసీ కాలనీ సమీపంలో బస్సు బోల్తా పడింది. అందులోని 15 మందిని పోలీసులు సురక్షితంగా బయటకు తీశారు. జనగామ బస్టాండ్ నుంచి హైదరాబాద్ వైపు వెళ్లె రోడ్డును పూర్తిగా మూసేశారు.

మోరంపే, గణపముద్రం ఉధృతంగా ప్రవహించాయి. జనగామ జిల్లా తరిగివుల మండలం కేంద్రంలో పత్తి మిరప చేలల్లో నీళ్లు నిలిచాయి. పెద్ద చెరువు మట్టికి ఉధృతంగా ప్రవహించడంతో జనగామ- హుస్సాబాద్ మధ్య రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. మహబూబాబాద్ జిల్లా చిన్నగూడూరు మండలం పరిధి ఆతేరు వాగు వల్ల దెబ్బతిన్నాయి. వరంగల్ రూరల్ జిల్లాలో వరి, పత్తి,

సమ్మద్రిని సాధించాలని ఆకాంక్షించారు. మన అవసరాలుపోన దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు, ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలకు వీటిని ఎగుమతి చేసే స్థాయికి రాష్ట్రం ఎదగాలన్నారు. ఇందుకోసం రైతులను చైతన్య పరచాలని సూచించారు. ఉద్యానవన విద్య, విస్తరణ, పరిశోధనలను పెంచాలని అన్నారు. మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, హ్యూనాలోని రాష్ట్రాలు, నెదర్లాండ్ లాంటి దేశాల్లో ఉద్యానవన పంటలను అభ్యుదాగంగా పండిస్తున్న నేపథ్యంలో ఆక్రమిక పోయి సాగు పద్ధతులు, అనుభవాలు, మార్పులెంకీ గురించి తెలుసుకోవాలని అధికారులను ఆదేశించారు.

బెంగళూరులోని ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హార్టికల్చర్ రీసెర్చ్‌కు వెళ్లాలని సూచించారు. అక్కడి నుంచి నిపుణులను తెలంగాణకు ఆహ్వానించి, ప్రత్యేక శిక్షణా తరగతులను నిర్వహించాలని కోరారు. మండలానికో ఉద్యానవన శాఖాధికారిని నియమిస్తామని వెల్లడించారు. సీనియర్ అధికారుల నాయకత్వంలో ప్రత్యేక విభాగాలను కూడా ఏర్పాటు చేస్తామని తెలిపారు. ఉద్యానవన శాఖకు ఇంకా ఎంతో మంది ఉద్యోగులు కావాలి? శాఖను ఎలా విస్తరించాలి? అనే అంశాలపై వెంటనే ప్రతిపాదనలు తయారు చేయాలని సూచించారు. రైతు వేదికల్లో ఉద్యానవన శాఖ అధికారులు కూడా కూర్చుని రైతులతో మాట్లాడే విధంగా ఏర్పాట్లు చేస్తామని తెలిపారు. ఢిల్లీ ఆజాదిపూర్ మార్చ్‌లో తరఫులో హైదరాబాద్‌లోని కొంగరపూర్ ప్రాంతంలో 300 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉద్యానవన పంటల మార్కుట్‌ను నెలకొల్పడామని సీఎం వెల్లడించారు. సమావేశంలో మంత్రులు సింగిర్లెని నిరంజన్‌రెడ్డి, సలితా ఇంద్రారెడ్డి, రైతుబంధు సమితి రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పల్లె రాజేశ్వరరెడ్డి, సీఎం కార్యదర్శి స్మితా సభరౌల్, వ్యవసాయ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి బి.జనార్దనరెడ్డి, ఉద్యానవన శాఖ ఎమ్మీడి వెంటకరామిరెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

చేయాలని సూచించారు. రైతు వేదికల్లో ఉద్యానవన శాఖ అధికారులు కూడా కూర్చుని రైతులతో మాట్లాడే విధంగా ఏర్పాట్లు చేస్తామని తెలిపారు. ఢిల్లీ ఆజాదిపూర్ మార్చ్‌లో తరఫులో హైదరాబాద్‌లోని కొంగరపూర్ ప్రాంతంలో 300 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉద్యానవన పంటల మార్కుట్‌ను నెలకొల్పడామని సీఎం వెల్లడించారు. సమావేశంలో మంత్రులు సింగిర్లెని నిరంజన్‌రెడ్డి, సలితా ఇంద్రారెడ్డి, రైతుబంధు సమితి రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పల్లె రాజేశ్వరరెడ్డి, సీఎం కార్యదర్శి స్మితా సభరౌల్, వ్యవసాయ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి బి.జనార్దనరెడ్డి, ఉద్యానవన శాఖ ఎమ్మీడి వెంటకరామిరెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

విడిచిన మల్లేష్ బొత్తికాయాన్ని నృగసామ్రైస బెల్లంపల్లికి తీసుకోచ్చారు. సీపీఐ నాయకులతో పాటు వివిధ పార్టీల నాయకులు బొత్తికాయంపై వుప్పుగుచ్చాలు ఉంచి నివాళులర్పించారు. పట్టణ ప్రజలు, సింగెరేజీ కార్మికులు, వివిధ ప్రజా సంఘాల నాయకులు, కార్యకర్తలు తరలిచ్చి తమ ద్రుయతను నేతను కడసారి చూశారు. మాజీ ఎమ్మెల్యే వృత్తికి సంతాప సూచకంగా వ్యాపారస్థులు స్వచ్ఛందంగా పట్టణ బండ పోడించారు. పట్టణ వీధుల గుండా కొనసాగిన స్వచ్ఛందంగా పట్టణ బండ పోడించారు. పట్టణ వీధుల గుండా కొనసాగిన ఆంధ్రమయాత్రలో వివిధ పార్టీల నాయకులు, పట్టణ ప్రజలు, సానుభూతిపరులు

కందులు, పెసర, సోయాబీన్, వేరుశనగ, నువ్వుల పంట 61 వేల

7620 ఎకరాల్లో దెబ్బతిన్నాయి.

వడదల్లో వాహనాలు
మంగళవారం రాత్రి 21 మంది ప్రయాణికులతో మహారాష్ట్రలోని అమరావతికి వెళ్తున్న హైదరాబాద్ డిపోకు చెందిన ఓల్టా బస్సు మెదక్ జిల్లాలో రోడ్డుపై వడదలో ఆగిపోయింది. దాంతో అంబరేపేట సర్వండ్. గ్రామస్థులు, ఎస్ఐ వీరన్న క్రేన్ సాయంతో బస్సు నీటిలోంచి బయటకు తీశారు.

సింగూర్ గేట్లు ఎత్తేయడంతో చిలిపిచెడ్డ మంలపరిధిలోని చిట్టూల్ మండల్ పరివాహక ప్రాంతం చామండేశ్వర్ల బ్రిడ్జి వద్ద ట్యాంకర్ కోట్లకొచ్చింది. కుండపోత వర్షంతో సభాసచెరు పారిశ్రామికవాడ ఆలతాకుతలమైంది. మండలంలోని వేల ఎకరాల్లో పంట నేలకొరిగింది. 1320 ఎకరాల వరిపంట, 2490ఎకరాల పత్తి, 240ఎకరాల కంది దెబ్బతిన్నట్లు సమాచారం.

గల్లంపైలెస్ ఇద్దరి మృతదేహాలు లభ్యం
యాదాద్రిభువనగిరి జిల్లా భూదాన్‌పోచంపల్లి మండలం కొత్తగూడెం - పోచంపల్లి మధ్యలో మూసీ వాగు వద్ద సోమవారం రాత్రి బస్సు ప్రమాదంలో గల్లంపైలెస్ ఇద్దరి మృతదేహాలు బుధవారం లభ్యమయ్యాయి. ప్రయాణికులందరూ సురక్షితంగా బయటపడగా, వారిని కాపాడేందుకు యత్నించినా పలితం లేకుండా పోయింది. భువనగిరి పట్టణంలోని చచ్చల కట్ట సోమేశ్వరాలయం వెళ్లే దారిలోని ఉన్న కత్తాలో పడి కార్నిక్ శర్య(11) వరద నీటిలో కొట్టుకుపోయాడు.

నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా కురేర్‌లో అధిక వర్షాలకు ఇల్లు కూలి ముగ్గురు అక్కడికక్కడే మృతిచెందారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో పలు ప్రాంతాల్లో ఆరుగురు మృతిచెందారు. అబ్బుల్లూర్‌మెంట్ వేలంపల్లిలో వరదలో కొట్టుకుపోగా ఒకరి మృతదేహం లభించింది. మరోకరి అమాజీ తెలియలేదు. ఇల్లహింపట్టులో గోడకూలి తల్లికూతురు, మహేశ్వరంలో ఇల్లు కూలి పృథ్వీరాలు మృతిచెందింది.

ప్రాజెక్టులకు పోటీలైన వరద
శ్రీపాద ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టుకు వరద పెద్దఎత్తున పోటీల్లింది. ప్రాజెక్టు సామర్థ్యం 20.175ఏంసీలకుగాను పూర్తిస్థాయిలో నీటి నిల్వ ఉండగా ఇన్‌ఫ్లో 82వేలా 248 క్యూసెక్కులు వస్తోంది. ఇదే స్థాయిలో ప్రాజెక్టు గేట్లు 8 ఎల్లి 82వేలా 248 క్యూసెక్కుల నీటిని దిగువకు వదులుతున్నారు. దిగువవానేరు ప్రాజెక్టుల్లోనూ ఇదే పరిస్థితి నెలకొంది. ఈ ప్రాజెక్టు సామర్థ్యం 24.034 టీఎంసీలకుగాను పూర్తిస్థాయిలో నీటి మట్టం ఉంది. పూర్తి గేట్లు ఎల్లి లక్షా 7 వేల క్యూసెక్కులు కిందికి వదులుతున్నారు. మధ్యహనేరు ప్రాజెక్టు కూడా పూర్తిగా నిండా 28వేలా 932క్యూసెక్కుల నీరు ఇన్‌ఫ్లో వస్తుండగా అదే మొత్తంలో దిగువకు ఎరేమిడివోటికి వదులుతున్నారు.

నాలుగు బిల్లులకు ఆమోదం

- శాసనసమండలి నిరవధిక వాయిదా**

నవతెలంగాణ బ్యూరో - హైదరాబాద్

హైదరాబాద్ మహానగర పాలక సంస్థ (జీహెచ్ఎంసీ) చట్ట సవరణతోపాటు మరో మూడు బిల్లులను శాసనసమండలి ఆమోదించింది. ఈ బిల్లుల ఆమోదం కోసం బుధవారం మండలి సమావేశం నిర్వహించారు. జీహెచ్ఎంసీ చట్ట సవరణ బిల్లును పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి కెటి రామారావు ప్రవేశపెట్టారు. ఎంఐఎం వక్త నేత సయ్యద్ అమీనుల్ హసన్ జాఫీ, బీజేపీ సభ్యుడు ఎన్ రామచంద్రరావు, కాంగ్రెస్ సభ్యుడు టి జేవనరెడ్డి, టీఆర్ఎస్ సభ్యులు సవీన్‌కుమార్, అకుల లలిత, సభ్యులు అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి, డి జనార్దనరెడ్డి మాట్లాడారు. క్రిమినల్ ప్రాసీజర్ కోడ్ సవరణ బిల్లును న్యాయశాఖ మంత్రి ఎ ఇంకరకటేరెడ్డి

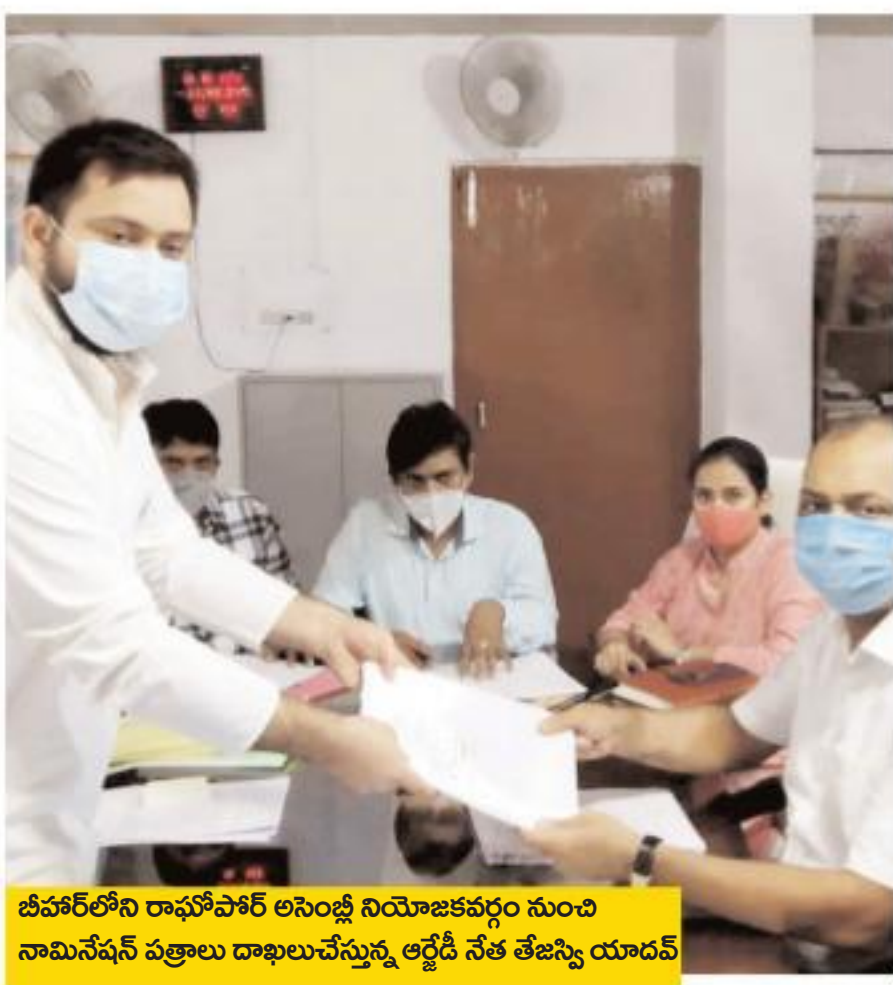
అగని అగ్నిదాతల ఆందోళన... పంజాబ్‌లో కొనసాగుతున్న నిరసనలు..

మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా జబల్పూర్‌లో ఆందోళన చేస్తున్న ఎన్‌ఎస్‌యూఐ కార్యకర్తలపై పోలీసుల వీరంగం...

విద్యుత్ చార్జీల పెంపుకు నిరసనగా వినియోగదారుల సంఘం ఆధ్వర్యంలో కోల్‌కతాలో నిరసన...

జీవశీల్‌లోని నాఫోపాకర్ అసిస్ట్ నియోజకవర్గం నుంచి నామినేషన్ పత్రాలు దాఖలుచేస్తున్న అర్జిడి నేత తేజస్వి యాదవ్

ముంబయిలో పోలీసులకు కరోనా పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్న వైద్య సిబ్బంది

మహిళలపై దాడులను అరికట్టేందుకు కలిసే చర్యలు కావాలంటూ బెంగళూరులో కేంద్ర ప్రభుత్వ దిక్సితోష్షు దహనం

సిఎం జగన్‌పై

ఢిల్లీ హైకోర్టు బార్ కౌన్సిల్ ఆగ్రహం

న్యూఢిల్లీ : అంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిపై ఢిల్లీ హైకోర్టు బార్ అసోసియేషన్ తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. సుప్రీం కోర్టు సిట్టింగ్ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎన్‌వి రమణకు వ్యతిరేకంగా భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి లేఖ రాయడాన్ని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నట్లు పేర్కొంది. న్యాయవ్యవస్థపై పెత్తనం చెలాయించే ప్రయత్నంలో భాగంగానే కాబోయే సిజిబి స్థానంలో ఉన్న జస్టిస్ రమణపై లేనిపోని ఆరోపణలు చేస్తున్నారంటూ విమర్శించింది. ప్రధానన్యాయమూర్తి రాసిన లేఖను జిహ్వారంగంగా సర్కులేట్ చేయడం న్యాయ వ్యవస్థ స్వేచ్ఛకు భంగం కలిగించడమేనని ఆక్షేపించింది. ఇది కచ్చితంగా గౌరవ కోర్టును దిక్కురించడం కిందికే వస్తుందని పేర్కొంది.

మత విద్వేష వ్యాఖ్యలపై

అర్చుభక్తు నోటీసులు

ముంబయి : రిఫ్టబ్లిక్ టీవీ లీలు ఒక్కొక్కటిగా వెలుగుచూస్తున్నాయి. పాల్వర్ మూక దాడితో పాటు.. ఈ ఏడాది బాంద్రా వలసకార్మికులు ఘటనకు సంబంధించి వార్తా ప్రసారాల సమయంలో మత విద్వేష వ్యాఖ్యలు చేసినందుకు రిఫ్టబ్లిక్ టీవీ ఎడిటర్ ఇన్ చీఫ్ అర్చుభక్త గోస్వామికి ముంబయి పోలీసులు షోకాజ్ నోటీసులు జారీ చేశారు. క్రిమినల్ కోడ్ ఆఫ్ ప్రొసీజర్ (సిఆర్పిసి)లోని 108 సెక్షన్ కింద ఈ నోటీసులు పంపారు. ప్రత్యేక ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్, పర్సన్ డివిజన్ అసిస్టెంట్ పోలీస్ కమిషనర్ ఎండు శుక్రవారం సాయంత్రం 4 గంటలకు హాజరుకావాలని ఆదేశించారు. ఇద్దరు సన్యాసులు, వారి డ్రైవర్లపై దాడి ఘటనపై ఏప్రిల్ 21న చర్చా కార్యక్రమాన్ని అర్చుభక్త నిర్వహించారు. డిజిటీ సమయంలో కాషాయ వస్త్రాలు ధరించడం నేరమవుతుందా? హిందువులు కాకుండా ఉండి ఉంటే.. బాధితులపై జరిగిన దాడి పట్ల ప్రజలు మౌనంగా ఉంటారా? అంటూ మత విద్వేషాలను రెచ్చగొట్టేలా అసభిత వ్యాఖ్యలు చేయడంపై షోకాజ్ నోటీసులిచ్చారు. రెండు విభిన్న గ్రూపుల మధ్య చర్చా వేదికను నిర్వహించిన మత పరమైన అల్లర్లు ప్రతిబింబించేలా ఈ వ్యాఖ్యలు చేసినందుకు ఇన్వెస్టిగేషన్ పలు సెక్షన్ల పాటు ఇతర సెక్షన్ల కింద కేసు నమోదు చేశామని పోలీసులు చెప్పారు. సంవత్సరం వ్యవధిలో తన వ్యవహార శైలిని మార్చుకుంటానని ప్రముఖ వ్యక్తితో కూడిన హామీతో పాటు 10 లక్షల రూపాయల ఫౌన్డేషన్ అర్చుభక్త నుండి తీసుకుంటామని చెప్పారు. ఆదేవిధంగా కరోనా లాక్డౌన్ విధించగా స్వస్థలాలకు వెళ్తున్న ముంబయిలోని బాంద్రా రైల్వే స్టేషన్ బయట వేచి చూస్తున్న వలస కార్మికులను ఢిల్లీంచి రెచ్చగొట్టే వ్యాఖ్యలు చేశారు. దీనిపై కూడా కేసు నమోదు చేసినట్లు చెప్పారు.

హత్రాస్‌లో మరో ఘోరం!

• నాలుగేండ్ల చిన్నారిపై..

లక్నో : పంతొమ్మిదేండ్ల యువతిపై లైంగికదాడి ఘటన మరిచిపోకముందే ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని హత్రాస్‌లో మరో దారుణం చోటు చేసుకుంది. నాలుగేండ్ల బాలికపై ఆమె తరుపు బంధువే లైంగికదాడి చేశాడు. బాలిక ఇంటి ముందు ఆడుకుంటుండగా అరవింద్ అనే వ్యక్తి తీసుకువెళ్లి లైంగిక దాడి చేశాడని బాలిక మామయ్య తెలిపారు. అనంతరం సాయంత్రం పూట బాలికను చూసిన తల్లిదండ్రులకు అనుమానం రావడంతో ఆమెను వైద్యులకు చూపించారు. ఆమెపై లైంగికదాడి జరిగినట్లు వైద్యులు నిర్ధారించారు. దీంతో బాలిక బంధువులు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. కేసు నమోదు చేసుకున్న పోలీసులు నిందితుడ్ని అదుపులోకి తీసుకున్నారు. సెప్టెంబర్‌లో హత్రాస్‌లో బాలికపై ఉన్నత వర్గాలకు చెందిన యువకులు లైంగికదాడికి పాల్పడి ఘోరంగా హింసించారు. అనంతరం ఆమె మరణించడంతో దేశవ్యాప్తంగా తీవ్ర నిరసనలు వ్యక్తమైన సంగతి తెలిసిందే. తాజా కేసులో నిందితుడ్ని అరెస్టు చేసి కేసు నమోదు చేసినట్లు పోలీస్ అధికారి రుచి గుప్తా వెల్లడించారు. హత్రాస్‌లోని సాన్ని ప్రాంతంలో ఈ ఘటన మంగళవారం జరిగినట్లు చెప్పారు.

1.10 లక్షల కరోనా మరణాలు

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో కరోనా వైరస్ (కోవిడ్-19) వ్యాప్తి తగ్గడం లేదు. నిత్యం దాదాపు వేలల్లోనే కరోనా మరణాలు చోటుచేసుకుంటుండటంతో ప్రాణాలు కోల్పోతున్న వారి సంఖ్య క్రమంగా పెరుగుతున్నది. దీంతో మరణాల సంఖ్య 1.10 లక్షలు దాటింది. తాజాగా కేంద్ర ఆరోగ్య కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ వెల్లడించిన వివరాల ప్రకారం.. గత 24 గంటల్లో దేశంలో కొత్తగా 63,509 మంది వైరస్ బారినపడ్డారు. ఇదే సమయంలో వైరస్‌తో పోరాడుతూ 730 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. దీంతో దేశంలో కరోనా నోకిన వారి సంఖ్య మొత్తం 72,39,390కి చేరింది. మరణాల సంఖ్య 1,10,586కు పెరిగింది. ప్రస్తుతం 8,26,876 యాక్టివ్ కేసులు ఉన్నాయి. ఇప్పటివరకూ 63,01,928 మంది కోలుకున్నారు. దీంతో రికవరీ రేటు 87 శాతానికి, మరణాల రేటు 1.5 శాతానికి చేరింది. పాజిటివిటీ రేటు 6.2 శాతంగా ఉంది. కాగా, దేశంలో ఇప్పటివరకూ మొత్తం 9,00,90,122 కరోనా పరీక్షలు నిర్వహించినట్లు భారతీయ వైద్య పరిశోధన మండలి (ఐసీఎఆర్) వెల్లడించింది. మంగళవారం ఒక్కరోజే 11,45,015 శాంపిళ్లను పరీక్షించినట్లు తెలిసింది.

ఢిల్లీలోని మల్టీప్లెక్స్‌లో శానిటైజ్ చేస్తున్న సిబ్బంది....

టాప్-10 రాష్ట్రాలు ఇవే..

దేశంలో కరోనా ప్రభావం అధికంగా ఉన్న రాష్ట్రాల జాబితాలో మహారాష్ట్ర, అంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, తమిళనాడు, ఉత్తరప్రదేశ్, ఢిల్లీ, కేరళ, రాష్ట్రాలు టాప్-3లో ఉన్నాయి.

బెంగాల్, ఒడిశా, తెలంగాణలు టాప్-10లో ఉన్నాయి. మరణాల్లో మహారాష్ట్ర (40,701), తమిళనాడు (10,371), కర్ణాటక (10,123) రాష్ట్రాలు టాప్-3లో ఉన్నాయి.

ప్రకృతి విపత్తుల్లో మనది మూడో స్థానం

అత్యధికం యూఎస్‌లో..

తర్వాత స్థానంలో చైనా

• గత 20 ఏండ్లలో తీవ్ర ప్రాణ,

ఆర్థిక నష్టాలు : యూఎస్ నివేదిక

న్యూఢిల్లీ : ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రకృతి ప్రళయాలకు బలవంతైన దేశాల్లో భారత్ మూడో స్థానంలో ఉన్నది. అత్యధిక ప్రకృతి విపత్తులతో యూఎస్ తొలి స్థానంలో ఉండగా, ఆ తర్వాత చైనా ఉంది. ఈ విషయాన్ని ఐక్యరాజ్య సమితి నివేదిక వెల్లడించింది. గత 20 ఏండ్లలో (2000 నుంచి 2019 వరకు) ఈ దేశాల్లో ప్రకృతి విపత్తులు అధికంగా సంభవించాయని పేర్కొన్నది. ఈ ఆవత్కాల సమయాల్లో తీవ్ర ఆగ్ని, ధన, ప్రాణ నష్టం జరిగినట్లు వెల్లడించింది. గత 20 ఏండ్ల కాలానికి సంబంధించి ఈ మేరకు యూఎస్ డిజాస్టర్ రిస్క్ రిడక్షన్ (యూఎన్‌డిఆర్ఆర్).. ఒక నివేదికను జరిపే విధుల చేసింది.

ప్రకృతి విపత్తుల కారణంగా గత రెండు దశాబ్దాలలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు మూడు క్రిలియన్ డాలర్ల (దాదాపు రూ. 21 లక్షల కోట్లకు పైగా) నష్టం జరిగినట్లు అంచనా. అయితే జరిగిన నష్టంపై దేశాల వారీగా సమాచారాన్ని యూఎస్ ఫౌండేషన్లలో ఉంది. 2000-2019 మధ్య మొత్తం 7,348 సహజ విపత్తులు సంభవించాయి. ఇందులో వరదలు, తుఫానులు, ఉష్ణతరంగాలు, కరువులు, కార్మికులు వంటి అసాధారణ వాతావరణ పరిస్థితుల సంఖ్య దాదాపు 91శాతంగా ఉన్నది. అయితే, 1980-1999 మధ్య ఇది 4,212గా మాత్రమే ఉండటం

గమనార్హం. ఇక ప్రపంచవ్యాప్తంగా మరణాల సంఖ్య ప్రస్తుత రెండు దశాబ్దాలలో 12.30 లక్షలుగా ఉన్నది. దాదాపు 40.30 లక్షల మంది ప్రభావితమయ్యారు. అయితే 1980-1999 మధ్య మరణాలు 11.90 లక్షలుగా ఉండగా, ప్రభావితాల సంఖ్య 32.50 లక్షలుగా నమోదైంది. అలాగే, 80,90 దశాబ్దాలలో జరిగిన ఆర్థిక నష్టం 1.6 క్రిలియన్ డాలర్లుగా (రూ.11.72 లక్షల కోట్లకు పైగా) ఉండటం గమనార్హం. ఇక గ్లోబల్‌లెవల్‌వార్మింగ్ పైనా ప్రపంచదేశాలను యూఎన్‌డిఆర్ఆర్ హెచ్చరించింది. ఇది 83శాతం కంటే ఎక్కువగా పెరిగినట్లు తెలిసింది.

వామపక్ష కూటమితో కలిసి పనిచేస్తాం : జోన్ మణి

కొట్నాయ : వామపక్ష ప్రజాతంత్ర కూటమి(ఎల్ఐఎఫ్)తో కలిసి పనిచేస్తామని కాంగ్రెస్ (ఎం) అధ్యక్షుడు జోన్ కె మణి బుధవారం తెలిపారు. కాంగ్రెస్ సారథ్యంలోని యూడీఎఫ్ ఖాతాలో వచ్చిన రాజ్యసభ సీటును కూడా వదులుకుంటున్నట్లు ఆయన ప్రకటించారు. సోలార్ బుధవారం ఉదయం జరిగిన అత్యున్నత స్థాయి సమావేశంలో ఈ మేరకు నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు తెలిపారు. రాష్ట్రంలో మతతత్వ శక్తులను అడ్డుకోవడం వామపక్ష

కూటమితోనే సాధ్యమవుతుంది. రైతు, సాధారణ ప్రజాసేవకు పక్షపాతిగా మేం వ్యవహరిస్తున్నాం. గతంలో కూడా వ్యవసాయ సమస్యలను ముఖ్యమంత్రి గుప్తాకి తీసుకెళ్లాం అని మణి అన్నారు. వామపక్ష కూటమికి బేషరతుగానే మద్దతిస్తున్నామన్నారు. కాంగ్రెస్ (ఎం) నిర్ణయాన్ని ముఖ్యమంత్రి పేసరయి విజయన్ సాగగలిగారు. దీనిపై త్వరలోనే ఎల్‌డిఎఫ్‌లో చర్చించి, నిర్ణయం తీసుకుంటామని తెలిపారు.

నిర్భయ ఫండ్‌ను ఉయోగించేలా చేయండి

సీపీఐ(ఎం) ఎంపీలకు

ఎన్‌ఎఫ్‌ఐ వివర

న్యూఢిల్లీ : దేశంలో మహిళలపై జరుగుతున్న హింసకు సంబంధించిన కేసులను పరిష్కరించేందుకు ఉన్న నిర్భయ ఫండ్‌ను సంతృప్తిగా ఉపయోగించటం లేదని ఎన్‌ఎఫ్‌ఐ నేతలు పేర్కొన్నారు. ఆ ఫండ్‌ను వెంటనే ఉపయోగించేలా కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఆత్మీక తీసుకుంటున్నట్లు తెలిపింది. అయితే ఆమె కేసు వాస్తవ తీసుకోవడానికి గల కారణాలు మాత్రం స్పష్టంగా

వేరేరుగా ఎన్‌ఎఫ్‌ఐ నేతలు మయూక్ బిశ్వాస్, విపి సానూ, డిప్యూ డార్, నిజీద్ నారాయణ్‌లు వివరప్రకటించడం జరిగింది. 'నిర్భయ ఫండ్' సంతృప్తిగా ఉపయోగించటం లేదని, ప్రస్తుతం ఉన్న చట్టాల అమలులో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉదాసీనతను చూపిస్తోందని పేర్కొన్నారు. మహిళ రక్షణపై ఉన్నతస్థాయి ఎగిరినదిన ఉద్యమంతో 2013లో ప్రభుత్వం నిర్భయ ఫండ్ ప్రకటించిన నాటి నుండి పూర్తిగా వినియోగించటం లేదని, రూ. 1000 కోట్ల 'నిర్భయ ఫండ్' కేటాయింపు కేవలం 'పేషెంట్ పరిమితం' అయిందని వారు తెలిపారు.

చిన్నయనందపై కేసును వెనక్కి తీసుకున్న న్యాయ విద్యార్థిని

అక్బీ : కేంద్ర మాజీ మంత్రి చిన్నయనంద తనపై లైంగిక దాడికి పాల్పడ్డారంటూ గతేడాది ఆరోపించిన న్యాయ విద్యార్థిని తాజాగా యూట్యూబ్ తీసుకుంది. ఆయన తనపై లైంగికదాడికి పాల్పడలేదని కోర్టు ముందు పేర్కొంది. దాంతోపాటు ఆయనపై పెట్టిన కేసును వెనక్కి తీసుకుంటున్నట్లు తెలిపింది. అయితే ఆమె కేసు వాస్తవ తీసుకోవడానికి గల కారణాలు మాత్రం స్పష్టంగా

తెలియరాలేదు. న్యాయ విద్యార్థిని మాట మార్చడంపై పలు అనుమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. షహజాన్‌పూర్‌లో చదువుతున్న లా విద్యార్థిని గతేడాది విజయన్ కనిపించకుండా పోయింది. తరువాత తిరిగి వచ్చిన ఆమె మాజీ మంత్రి చిన్నయనందపై లైంగిక ఆరోపణలు చేసింది. చాలా పోరాటాలు జరిగిన తరువాత గతేడాది సెప్టెంబర్‌లో ఆయనను పోలీసులు అరెస్టు చేసిన విషయం తెలిసిందే.

ధోనీ నీకిది తగునా?!

అంపైర్ నిర్ణయాన్ని ప్రభావితం చేసిన మహి

• సోషల్ మీడియాలో వైరల్ గా మారిన వీడియో

దుబాయ్ (యుఎఈ) : మిస్టర్ కూల్ సహనం కోల్పోయాడు. ఇండియన్ ప్రీమియర్ లీగ్ (ఐపీఎల్)లో మరోసారి అంపైర్లపై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశాడు. 2019 ఐపీఎల్లో నో బాల్ విషయంలో డగ్లస్ నుంచి లేచి.. మైదానంలోకి అడుగుపెట్టి మరీ అంపైర్లతో వాగ్వాదానికి దిగిన ఎం.ఎస్ ధోని.. ఈసారి వికెట్ల వెనకాల నుంచే అంపైర్లను కను సైగతో శాసించాడు. సన్రైజర్స్ హైదరాబాద్ తో చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ మ్యాచ్లో మహి ప్రవర్తన ఇప్పుడు సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అవుతోంది.

అసలు ఏం జరిగింది?

సన్రైజర్స్ హైదరాబాద్ తో మ్యాచ్. 168 పరుగుల ఛేదనలో ఆఖర్లో హైదరాబాద్ అప్పుడే గేర్ మార్చింది. కరన్ శర్మ చేసిన ఇన్నింగ్స్ 18వ ఓవర్లో హైదరాబాద్ 18 పరుగులు పొందుకుంది. దీంతో

స్పందన ఎలా ఉంది?

మైదానంలో ఎప్పుడూ ప్రశాంతంగా కనిపించే మిస్టర్ కూల్ ఎం.ఎస్ ధోని.. జాతీయ జట్టు తరఫున ఎన్నడూ సహనాన్ని కోల్పోయిన సందర్భాలు లేవు. నిరుడు ఐపీఎల్లో నో బాల్ నిర్ణయంపై అంపైర్లతో వాదనకు దిగేందుకు ధోని ఏకంగా నిబంధనలకు విరుద్ధంగా డగ్లస్ నుంచి మైదానంలోకి వచ్చాడు. అయినా, మ్యాచ్ రిఫరీ మహిపై ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోకపోవడం గమనార్హం. అప్పట్లో ధోని ప్రవర్తనపై అతడి మాజీ సహచరుడు వీరేందర్ సెట్టిగి ఆసక్తికర వ్యాఖ్యలు చేశాడు. ' ధోని తన జట్టు కోసం ఇలా నిబంధనలను అతిక్రమించి, మైదానంలో అంపైర్లతో వాదనకు దిగటం నాకు నచ్చింది. కానీ ఆ పని భారత్ జట్టు కోసం చేస్తే బాగా సంతోషించే వాడిని. చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ తరఫున ఆడేటప్పుడు ధోని ఎందుకు భావోద్వేగాలకు లోనవుతాడో తెలియదు.' అని వీరూ ట్వీట్ చేయటం తెలిసిందే. ఇప్పుడూ అటువంటి స్పందనలే వినిపిస్తున్నాయి. దిగ్గజం ధోని అంపైర్లను

ప్రభావితం చేయటం ఏమిటి? ఈ ఏడాది ఫెయిర్ ప్లే అవార్డు ధోని జట్టుకే ఇవ్వాలని సోషల్ మీడియాలో సెటైర్లు వినిపిస్తున్నాయి. ఇక ఆ ఐంటి నిజంగానే వైడ్ బాల్ కాదని.. అందులో ధోని తప్పేం లేదని, అంపైర్ పొరపాటు చేయబోయాడని సూపర్ కింగ్స్ అభిమానులు సోషల్ మీడియాలో మహి చర్యను సమర్థిస్తున్నారు. ఇప్పటికే పేలవ అంపైరింగ్ నిర్ణయాలతో ఐపీఎల్ స్ట్రాయిని అంపైర్ల బాగా దిగజార్చిన సంగతి తెలిసిందే. ఈ సీజన్ ఆరంభంలో పంజాబ్, ఢిల్లీ మ్యాచ్లో సూపర్ ఓవర్స్ దారితీసిన మ్యాచ్లో అంపైర్ నితన్ మీసన్.. ఆఖర్లో పంజాబ్ ఇన్నింగ్స్లో ఓ పరుగును షార్ట్ రన్ గా ప్రకటించాడు. దీంతో ఆ మ్యాచ్లో మ్యాన్ ఆఫ్ ది మ్యాచ్ అవార్డు అంపైర్ కే ఇవ్వాలని సెట్టిగి వ్యంగంగా ట్వీట్ చేశాడు. మైదానంలో అంపైర్ నిర్ణయాన్ని ప్రభావితం చేసిన మహి మరోసారి కోడుకోని విధంగా వార్తల్లో నిలిచాడు.

సమీకరణం 12 బంతుల్లో 27 పరుగులకు మారింది. రషీద్ ఖాన్ ధనాధన్ మూడ్ లో ఉండటంతో ఒత్తిడి చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ పై సృష్టంగా కనిపించింది. రషీద్ ఖాన్ ను అడ్డుకునేందుకు, తర్వాతి ఓవర్లో షార్ట్ రాకూర్ ఆఫ్ స్టంప్ కు ఆవలగా బంతులు వేశాడు. తొలి ఐంటికి రెండు పరుగులు రాగా.. రెండో ఐంటి లైన్ ను దాటడంతో అంపైర్ పాల్ రోనాల్డ్ రిఫెల్ వైడా ప్రకటించాడు. షార్ట్ రాకూర్ తర్వాతి ఐంటిని సైతం ఆఫ్ స్టంప్ కు ఆవలగా విసిరాడు. రషీద్ ఖాన్ ముందుకోచ్చి ప్రయత్నించినా.. ఐంటి బ్యాట్ కు అందలేదు. నేరుగా వికెట్ కీపర్ ధోని చేతుల్లోకి వెళ్లిపోయింది. ఐంటి లైన్ మీదుగా వెళ్లడంతో అంపైర్ పాల్ రోనాల్డ్ రిఫెల్ మళ్లీ వైడ్ సిగ్నల్ ఇచ్చేందుకు చేతులు సగం పైకెత్తాడు. ఐంతలేనే బోలర్ షార్ట్ రాకూర్ తో పాటు కెప్టెన్ ఎం.ఎస్ ధోని అసహనంతో ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశాడు. ధోని కనుసైగతో కదిలిపోయిన అంపైర్ పాల్ రిఫెల్ తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకున్నాడు.

అంపైర్ వైడ్ బాల్ నిర్ణయాన్ని వెనక్కి తీసుకోవటంతో, డగ్లస్ లో రిల్యాక్స్ కూర్చోన్న సన్రైజర్స్ హైదరాబాద్ కెప్టెన్ దేవిడ్ వార్నర్ సైతం సహనం కోల్పోయాడు. వార్నర్, ధోనిలను అసహనాన్ని టీవీ రిఫ్లెక్ట్ పడేపడే చూపించారు.

ఢిల్లీ రైట్ రైట్

- రాయల్స్ పై మళ్లీ పైచేయి
- అగ్రస్థానానికి అయ్యర్ జట్టు

దుబాయ్ (యుఎఈ) : ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ జోరు కొనసాగుతోంది. రాజస్థాన్ రాయల్స్ పై క్యాపిటల్స్ సీజన్లో వరుసగా రెండో విజయం సాధించింది. దుబాయ్ పిచ్ పై స్వల్ప స్కోర్లతో ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ 13 పరుగుల తేడాతో ఘన విజయం సాధించింది. 162 పరుగుల ఛేదనలో ఓపెనర్ ఐన్ స్కోర్స్ (41, 35 బంతుల్లో 6 ఫోర్లు), జోన్ బట్టర్ (22, 9 బంతుల్లో 3 ఫోర్లు, 1 సిక్స్)లు రాణించినా ఆ జట్టు నిర్ణీత ఓవర్లలో 148/8 పరుగులే చేసింది. తొలుత బ్యాటింగ్ చేసిన ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ శిఖర్ ధావన్ (57, 33 బంతుల్లో 6 ఫోర్లు, 2 సిక్స్), శ్రేయాస్ అయ్యర్ (53, 43 బంతుల్లో 3 ఫోర్లు, 2 సిక్స్)లు అర్ధ సెంచరులు సాధించడంతో ఆ జట్టు 161/7 పరుగుల మెరుగైన స్కోరు సాధించింది. సీజన్లో ఆరు విజయాలతో ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ పాయింట్ల పట్టికలో అగ్రస్థానంలో నిలిచింది. 12 పాయింట్లతో పై ఆఫ్స్ బెర్క్ ను రెండు విజయాల దూరంలో నిలిపింది.

హిల్స్ తెగిపోయి!

స్వల్ప లక్ష్యాన్ని ఢిల్లీ బౌలర్లు చక్కగా కాపాడుకున్నారు. ఆరంభంలోనే జోన్ బట్టర్ (22) మూడు ఫోర్లు, ఓ సిక్స్ తో విరుచుకుపడగా.. నంజా శాంసన్ (25, 18 బంతుల్లో 2 సిక్స్) మరో రెండు సిక్స్ లతో చెలరేగాడు. ఐన్ స్కోర్స్ ఓ ఎండ్ లో నిలకడగా రాణించడంతో రాయల్స్ లక్ష్యం దిశగానే సాగింది. కానీ వరుస వికెట్లతో ఢిల్లీ బౌలర్లు రాయల్స్ ను కట్టడి చేశారు. కెప్టెన్ స్మిత్ (1)ను ఆల్విన్ వెనక్కి పంపగా.. తనపై సీజన్లో తొలి సిక్సర్ కాట్లిన నంజా శాంసన్ ను అక్షర్ చటేల్ సాగనంపాడు. మిడిల్ ఆర్డర్ లో నిబబడిన రాబిన్ ఉత్తప్ప (32, 27 బంతుల్లో 3 ఫోర్లు, 1 సిక్స్)ను నోకౌట్ డగ్లస్ తు చేర్చాడు. ఈ సారి రాహుల్ తెవాటియా (14 నాటౌట్, 18 బంతుల్లో 1 ఫోర్), రియాన్ పరాగ్ (1)లు ఢిల్లీ బౌలర్లపై సంచలనాలు చేయలేకపోయారు. దీంతో ఆ జట్టుకు సీజన్లో ఐదో పరాజయం తప్పలేదు.

గబ్బర్ గడ్డ

తొలుత బ్యాటింగ్ చేసిన ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ ఇన్నింగ్స్ తొలి ఐంటికే యువ ఓపెనర్ పుష్పి షా (0)ను కోల్పోయిన క్యాపిటల్స్.. ఆజింక్య రహానే (2) వికెట్ ను ఎంతోసేపు నిలుపుకోలేదు. ఈ దశలో శిఖర్ ధావన్ (57), శ్రేయాస్ అయ్యర్ (53)లు మూడో వికెట్ కు విలువైన 85 పరుగులు జోడించారు. శిఖర్ ధావన్ ఐపీఎల్లో 39వ అర్ధ సెంచర్ సాధించగా.. అయ్యర్ కెప్టెన్ ఇన్నింగ్స్ తో ఆకట్టుకున్నాడు. మార్కస్ స్ట్రాయినిన్ (18), అలెక్స్ కేరీ (14), అక్షర్ చటేల్ (7)లు ఆఖర్లో ఢిల్లీని 160 పరుగుల మార్చి దాటించారు.

శ్రీకాంత్ శుభారంభం

- తొలి రౌండ్లో అలవోక విజయం
- డెన్మార్క్ ఓపెన్ సూపర్ సిరీస్

ఒడెస్సె (డెన్మార్క్) : భారత బ్యాడ్మింటన్ స్టార్ ఆటగాడు, పురుషుల సింగిల్స్ మాజీ వరల్డ్ నం.1 కిదాంబి శ్రీకాంత్ డెన్మార్క్ ఓపెన్ లో శుభారంభం చేశాడు. కరోనా వైరస్, లాక్ డౌన్ కారణంగా నిలిచిన అంతర్జాతీయ బ్యాడ్మింటన్ క్యాండే.. మంగళవారం నుంచి డెన్మార్క్ ఓపెన్ లో పున ప్రారంభమైంది. పురుషుల సింగిల్స్ తొలి రౌండ్లో తెలుగు తేజం కిదాంబి శ్రీకాంత్ అలవోక విజయం సాధించాడు. ఇంగ్లాండ్ షట్లర్ టాబీ పెంట్లీపై 21-12, 21-18తో వరుస గేముల్లో విజయం సాధించాడు. 37 నిమిషాల మ్యాచ్ లో శ్రీకాంత్ కు ఇంగ్లాండ్ షట్లర్ పోటీ

ఇవ్వలేక పోయాడు. రెండో గేముల్లో కాస్త పోటీనిచ్చినా.. అది శ్రీకాంత్ జోరును ఆపేందుకు ఏమాత్రం సరిపోలేదు. ఏడు నెలల విరామం తర్వాత మెరుపు విజయంతో కదం తొక్కిన కిదాంబి శ్రీకాంత్ నేడు జరిగి రెండో రౌండ్ పోరులో కెనడా షట్లర్ ఆంటోనీతో పోటీపడనున్నాడు. మరో తొలి రౌండ్ మ్యాచ్ లో భారత యువ షట్లర్ శుభాంకర్ పై ఆంటోనీ 21-13, 21-8తో గెలుపొందాడు. డెన్మార్క్ షట్లర్, బ్రిటిష్ ఫేవరేట్ మూడో సీడ్ ఆండర్స్ ఆంటోన్సెన్ చేతిలో ఆజయి జయరాం పోరాడి ఓడాడు. 37 నిమిషాల తొలి రౌండ్ మ్యాచ్ లో ఆజయి జయరాం 12-21, 14-21తో పరాజయం పాలయ్యాడు.

మీరే రక్షణ వలయం కావాలి

'బ్యాన్ వివాహం వల్ల కలిగే అనర్థాలను గురించి ప్రజల్లో అవగాహన కలిగేలా ప్రచారం చేయాలని. చిన్నారలపై లైంగిక వేధింపులు జరుగకుండా రక్షణ వలయంగా నిలవాలి' అని ఆగ్రకథానాయక త్రిష కోరారు. లైంగిక వేధింపులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్న యువతీ యువకులతో జామ్ యామ్ ద్వారా యూనిసెఫ్ బాలల హక్కుల సంఘం రాయబారిగా త్రిష మాట్లాడుతూ, 'చిన్నారులపై జరుగుతున్న లైంగిక వేధింపులను నిరోధించేందుకు అందరూ కృషి చేయాలి. చిన్నారులపై ఇటీవల కాలంలో అత్యాచారాలు పెరిగిపోతున్నాయి. ఇకపై ఎక్కడా చిన్నారులపై లైంగిక వేధింపులు జరుగకుండా స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వాలంటీర్లు తీవ్రంగా కృషి చేయాలి. నేరస్థులకు శిక్షపడేలా చేయాలి. మీరే వాళ్ళకు రక్షణ వలయంగా నిలవాలి' అని త్రిష విజ్ఞప్తి చేశారు.

ప్రేక్షకులకు కనెక్ట్ అయ్యే కలర్ ఫాటో

'అమ్మత ప్రొడక్షన్స్ బ్యానర్ పై 'హృదయ కాలేయం', 'కొబ్బరిమట్ట' వంటి చిత్రాలతో విజయాల్ని అందుకున్న నిర్మాత సాయి రాజేష్ తాజాగా 'కలర్ ఫాటో' సినిమాని నిర్మించారు. దసరా కానుకగా ఈనెల 23న ఈ సినిమా 'అహా' ఓటీటీ ద్వారా ప్రేక్షకుల ముందుకు రాబోతోంది. ఈ నేపథ్యంలో బుధవారం ఆయన మీడియాకి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూ విశేషాలు..

'కలర్ ఫాటో' సినిమాని నిర్మించడానికి కారణం?

- ఈ సినిమా దర్శకుడు సందీప్ దాస్ ఎప్పటి నుంచో మంచి స్నేహితుడు. ఓ పెద్ద ప్రొడక్షన్ హౌస్ లో తనకి డైరెక్షన్ ఛాన్స్ ఇవ్వమని చాలా బ్రి చేశా. అయితే కొన్ని కారణాలు వల్ల ఆ ప్రాజెక్ట్ డిల్ అవుతూ వచ్చింది. దీంతో సందీప్ నేను రాసుకున్న కథ ఇచ్చి, నేనే నిర్మాతగా మారి ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించాను. నా సొంత అనుభవాలతో తయారు చేసుకున్న కథ ఇది. ఈ చిత్ర నిర్మాణంలో నా స్నేహితుడు బెన్నీ సహకారం మరువలేనిది.

'కలర్ ఫాటో' బ్రిటిష్ ఎందుకు పిల్లలు?

- వర్ష వివక్ష గురించి ఈ సినిమాలో చాలా నిజాయితీగా, నికచ్చిగా చెప్పడానికి ప్రయత్నించాం. అందుకే బ్రిటిష్ 'కలర్ ఫాటో' అని పెట్టాం. అలాగని ఇదేదో సీరియస్ సబ్జెక్ట్ అనుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. ఆడియెన్స్ కి కావాల్సినంత హ్యూమర్, ఎమోషన్స్ తోనే మేం అనుకున్న పాయింట్ ని సూటిగా చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేశాం. అలాగే 90 - 97 ప్రాంతంలో జరిగిన ఈ కథ అందరికీ కనెక్ట్ అవుతుంది. ఇంటర్వెయ్ లేని బ్రిటిష్ ప్రేమలు ఎలా ఉన్నాయి?, ఎలా కలుసుకునే వాళ్లు, ఎలా మాట్లాడుకోనేవారు వంటి అంశాల్ని ఈ సినిమాలో చూపించాం.

నాయకనాయకల గురించి ?

- ఈ కథకి నల్లగా ఉన్న హీరో అవసరం. అందుకే సుహాని ఎంపిక చేసుకున్నాం. సుహాని నటన పరంగా తానేమిటో ప్రూవ్ చేసుకున్నాడు. అయితే చాందినీచౌదరి ఈ కథ సూట్ అవుతుందా అని ముందు డౌట్ వచ్చింది. ఎవరైనా బాంబే హీరోయిన్ అయితే బాగుంటుందనుకున్నా కానీ ఆ తర్వాత ఆమె నటనని చూసి తన విషయంలో అనవసరంగా డౌట్ పీల్ అయ్యననిపించింది. ఈ సినిమాలో ఆమె నటన ప్రేక్షకులకి బాగా సచ్చుతుందని నేను నమ్ముతున్నా.

సునీల్ ని ఎంపిక చేసుకోవడానికి రీజన్?

- ఈ కథ విని సునీల్ వెంటనే చేస్తానని చెప్పారు. ఈ సినిమాలో హీరోయిన్ అన్నయ్య పాత్రలో, ఒక పోలీస్ ఆఫీసర్ గా కనిపించబోతున్నారు. ఆయన వల్ల సినిమాకి వెయిట్ వస్తుందని భావిస్తున్నాం.

మ్యూజిక్ ఎలాంటి రెస్టోర్డ్ వచ్చింది?

- కాల బైరప సంగీతం అద్భుతంగా ఉంది. ఇప్పటికే ఈ సినిమాలోని పాటలకు మంచి స్పందన లభించింది. ఈ కథకి కాలబైరప సంగీతం కచ్చితంగా న్యాయం చేయగలదనే నమ్మకంతో ఆయన్ని ఎంపిక చేసుకున్నాం.

థియేటర్ లో కాకుండా 'అహా' లో రిలీజ్ అవ్వడంపై మీ స్పందన?

- టీజర్ విడుదల తరువాత 'అహా' సంస్థ ఈ సినిమాను తమ యాప్ లో విడుదల చేయడానికి ముందుకు వచ్చారు. థియేటర్ లో మా సినిమా విడుదల అవుతోకపోతున్న బాధ కంటే 'అహా'లో విడుదల అవుతున్న సంతోషం ఎక్కువగా ఉంది. ఈనెల 23న విడుదల కాబోతున్న మా సినిమా అన్ని వర్గాల ప్రేక్షకులను అలరిస్తుంది. ఇకపై కూడా మా బ్యానర్ లో కొత్త వాళ్ళతో, కొత్త కాన్సెప్ట్ లతో సినిమాలను నిర్మిస్తాను.

సాయి రాజేష్

నవచిత్రం

ప్రభాస్ సినిమాకి రూ.25 కోట్లు!

బాలీవుడ్ బిగ్ బి అమితాబ్ బచ్చన్ డిమాండ్ ని బట్టి ఒక్కో సినిమాకి ఆయన తీసుకునే పారితోషికం అందరినీ నర్తనైక్ చేస్తుంది. అలాగే తాజాగా ఆయన ప్రభాస్ సినిమా కోసం అక్షరాల 25 కోట్లు రూపాయల రెమ్యూనరేషన్ ని తీసుకోబోతున్నారనే వార్త ప్రస్తుతం సామాజిక మాధ్యమాల్లో హాట్ న్యూస్ అయ్యింది. ప్రభాస్, బాలీవుడ్ స్టార్ హీరోయిన్ డీపికా పదుకొనె జంటగా 'మహానటి' ఫేమ్ నాగ్ ఆశ్విన్ దర్శకత్వంలో ఓ పాన్ వరల్డ్ సినిమా రూపొందినట్లు విషయం తెలిసిందే. వైజయంతి మావీన్ పతాకంపై ఈ చిత్రాన్ని అత్యంత భారీ బడ్జెట్ తో, అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్మించబోతున్నారు. ఇందులో ఓ కీలక పాత్రలో అమితాబ్ నటిస్తున్నారు. సినిమా మొత్తమ్మీద ఆయన నిడివి కేవలం 25 నిమిషాలు మాత్రమేనట. 25 నిమిషాలకు రూ.25 కోట్ల రెమ్యూనరేషన్ తీసుకుని బిగ్ బి అందరికీ షాకిచ్చారు. అంతేకాదు అమితాబ్ ఆడిగిన రెమ్యూనరేషన్ ని మరో మాట లేకుండా వైజయంతి సంస్థ ఇచ్చేందుకు అంగీకరించినదని సమాచారం. 2022లో ఈ సినిమా చిత్రీకరణ ఆరంభించుకోనుంది. ప్రభాస్ ప్రస్తుతం ఇటలీలో జరుగుతున్న 'రాథేశ్యామ్' చిత్రీకరణలో బిజీగా ఉన్నారు.

సిగ్గు లేదా..?

'తమిళ రాష్ట్రానికి చెందిన సువ్రస్థ తీలంక అటుగాడిగా నటిస్తావా?', ఆ దేశ జెర్మిని వేసుకుని, ఆ దేశానికి వచ్చిన పతకాలను చూపిస్తావా.. నీకు సిగ్గులేదా?' అంటూ తమిళ నేరంబుడు విజయ్ సేతుపతిపై సోషల్ మీడియా వేదకగా తమిళులు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. శ్రీలంకకి చెందిన స్క్రీన్ మాంత్రికుడు ముత్తయ్య మురళీధరన్ జీవితం అధారంగా '800' పేరుతో ఓ బయోపిక్ నిర్మిస్తున్నారేమిట. ఇందులో ముత్తయ్య మురళీధరన్ గా విజయ్ సేతుపతి నటిస్తున్నారు. ముత్తయ్యగా విజయ్ సేతుపతి నటించడాన్ని తమిళులు జ్యోంఘాళితోకాకుండా చూడాలి. దీనికి ముఖ్యకారణం తమిళులపై శ్రీలంక ప్రభుత్వం చూపిస్తున్న వివక్ష. దీంతో ముత్తయ్యగా విజయ్ నటించడానికి వీడేందంటూ పోస్టులు పెట్టారు.

విజయ్ సేతుపతి

పల్లె ప్రేమకథతో గల్లీ గ్యాంగ్

ప్రేమకు సినిమాలో గ్రాఫర్ టి.సురేంద్రరెడ్డికి కవల పిల్లలు వినయ్ తంబిరెడ్డి, సమీర్ దత్తా. వీళ్ళల్లో సమీర్ దత్త హీరోగా, వినయ్ తంబిరెడ్డి దర్శకత్వంలో ఓ చిత్రం రూపొందింది. మూవీ బీస్ పతాకంపై నిర్మితమైన ఈ చిత్రం పేరు 'గల్లీ గ్యాంగ్'. తనయులు రూపొందించిన ఈ చిత్రానికి తండ్రి సురేంద్రరెడ్డి పర్యవేక్షణ చేయడం విశేషం. ఈ సినిమా గురించి దర్శకుడు వినయ్ తంబిరెడ్డి మాట్లాడుతూ, 'తెలంగాణ యాసతో పల్లెటూరి చిక్కటి ప్రేమకథగా కుమార్ మల్లారపు రాసిన స్క్రిప్ట్ 'గల్లీ గ్యాంగ్'తో దర్శకునిగా పరిచయం అవుతున్నందుకు చాలా ఆనందంగా ఉంది. ఇందులో అందరూ కొత్త వాళ్లే. నాకి బక ప్రత్యేక పాత్రను మాత్రం వినయ్ హాస్య నటుడు జెన్నీవ్ చేయించాం. 20 రోజుల పాటు గోదావరిఖని పరిసర ప్రాంతాల్లో నటి నటుల్ని ఎంపిక చేసి, వాళ్ళకు వర్క్ షాప్ నిర్వహించాం. తెలంగాణ సాంస్కృతిక సమితి రాష్ట్ర సమన్వయ కర్తదయ సర్పింగ్ సహకారంతో రామగుండం, పెద్దంపేట్ గ్రామాల్లో 40 రోజుల పాటు చిత్రీకరణ చేశాం. సాంకేతిక నిపుణులు కూడా అంతా కొత్త వారే. అతి త్వరలోనే ప్రేక్షకుల ముందుకు తీసుకు వస్తాం' అని చెప్పారు. నేను ముంబై లోను. అలాగే రామానాయుడు ఫిల్మ్ స్కూల్ లోనూ యాక్టింగ్ కోర్స్ చేస్తాను. 'రంగం' సినిమాలో తొలిసారిగా బండి శీసు పాత్ర చేశా. తెలుగు, కన్నడ భాషల్లో రూపొందిన '2 (టెంప్స్)లో హీరో ఫ్రాండ్ గా, 'సూపర్ స్పైచ్'లో ఒక విలన్ గా చేశా. ఇక ఈ సినిమా హీరోగా నన్ను ప్రేక్షకులకి మరింత దగ్గర చేస్తుందనే నమ్మకం ఉంది' అని హీరో సమీర్ దత్తా తెలిపారు. సమీర్ దత్తా, భూమిక, ప్రకాశరావు, మల్లికార్జున్ శ్రీరాములు, శ్రావణ్ కుమార్, బాలు బ్రహ్మ దశరథ్, కూన మల్లేష్, సునీష్ జక్కలు, పారుఖ్, లక్ష్మీ కాంత్, దయా సర్పింగ్, భవాని, విజయభాస్కర్, కవ్ బు, ప్రజెవి, సింధు, సుదీప్ రూపా, అమృతలు, శ్రీక, జెన్నీ తదితరులు నటించిన ఈ చిత్రానికి అల్లీ హర్ష కథ-మాటలు: కుమార్ మల్లారపు, యాక్షన్: ఆనంద్రాజ్, ఎడిటింగ్: శివ సర్వాణి, సినిమాటోగ్రఫీ: రాజేష్ అవల, సంగీతం: కందికెళ్ల రామకృష్ణ, బ్యాక్ గ్రౌండ్ స్కోర్: కృష్ణ సాయి, ప్రవీణ్ ఇమ్మడి, ఎగ్జిక్యూటివ్ నిర్మాత: మువ్వే ప్రకాశరావు.

మరోసారి నందినిరెడ్డి దర్శకత్వంలో..!

సమంత, దర్శకురాలు నందినిరెడ్డి దర్శకత్వంలో రూపొందిన 'ఓ బేబీ' రిమేక్ ప్రేక్షకుల విశేష ఆదరణతో మంచి విజయాన్ని సాధించింది. అలాగే ఈ సినిమాలోని సమంత నటనకు విమర్శకుల ప్రశంసలూ లభించాయి. అన్ని వయస్సుల్లోనూ మహిళలు ఎదుర్కొనే పలు సమస్యలను కమర్షియల్ పంథాలోనే చూపిస్తూ అందరూ ఆలోచించేలా ఉండటమే ఈ సినిమా ప్రత్యేకత. 'ఓ బేబీ' తర్వాత మళ్లీ సమంత, నందిని రెడ్డి కాంబినేషన్ రివీల్ అవుతోందనే వార్త ప్రస్తుతం సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అయ్యింది. సోనీ పిక్చర్స్ సంస్థ సమంతతో హాట్రె డ్రిల్లర్ జోసెల్లో ఓ పాన్ ఇండియా సినిమాని షూట్ చేసింది. ఈ చిత్రానికి తొలుత శరవత్ అశ్వినీ దర్శకత్వం వహించాల్సి ఉంది. కారణాలు తెలియనప్పటికీ ఆయన ఈ ప్రాజెక్ట్ నుంచి తప్పుకోవడంతో దర్శకత్వ బాధ్యతలను నందిని రెడ్డికి అప్పగించినట్లు తెలుస్తోంది. వీరిద్దరి కాంబినేషన్ లో రూపొందబోయే ఈ సినిమాకి సంబంధించి వీల ప్రొడక్షన్స్ పనులు దాదాపు పూర్తయ్యాయి.

సమీర్ దత్తా, శివస్వయమెత్తా